

डीजीसीएने एअर इंडियाला आधीच इशारा दिला होता

एअर इंडियाच्या अहमदाबाद-लंडन विमानाच्या अपघाताचा उच्चस्तरीय तपास सुरू असताना एक धक्कादायक माहिती उघड झाली आहे. नागरी उड्डाण मंत्रालयाचे माजी सहसचिव सनाथ कौल यांनी म्हटले की, नागरी उड्डाण नियंत्रक म्हणजेच डायरेक्टरेट जनरल ऑफ सिव्हिल एव्हिएशन (डीजीसीए) यांनी एअर इंडियाला वारंवार पत्र पाठवून एअर इंडियाकडून विमानांची योग्य प्रकारे सुरक्षा तपासणी होत नसल्याचे म्हटले होते. विमानाच्या देरवभालीच्या प्रक्रियेतही गंभीर त्रुटी आढळून आल्या. या त्रुटीबाबत डीजीसीएने याआधीच एअर इंडियाला इशारा दिला होता. एअर इंडियाच्या सुरक्षा प्रणालीवर प्रश्न उपस्थित केला होता .

■ नवी दिल्ली

विमान अपघात तपासणी विभाग, बोईंग आणि ब्रिटिश तज्ञ अपघाताच्या ठिकाणी तपास करून शक्यता व्यक्त करत असताना कौल यांनी ही प्रतिक्रिया दिली आहे. गंभीर चुकांमुळे हा अपघात झाला असावा, असे मत या सर्वांनी व्यक्त केले आहे. कौल यांनी म्हटले की, सुरक्षा तपासणीसाठी जबाबदार असलेल्या एअर इंडियाच्या कर्मचाऱ्यांकडून राहिलेल्या त्रुटी किंवा योग्य प्रकारे न केलेल्या

नियामक तपासण्या व ऑडिट दुर्घटनेला कारणीभूत ठरले असावे. डीजीसीएने एअर इंडियाला याबाबत अनेकदा पत्र पाठवली होती. त्यामध्ये अनेक मुद्द्यांचा समावेश होता. विशेषतः सुरक्षेबाबतच्या तपासण्या अयोग्य

» पान २ वर

सत्तेत जाऊ! निधी घेऊ! कामे होतील शरद पवारांच्या आमदारांची पुन्हा मागणी

■ मुंबई

विरोधी बाकांवर बसून मतदारसंघातील कामांना निधी मिळत नसल्याने कामे होत नाहीत अशी तक्रार करीत शरद पवार गटातील आमदार अस्वस्थ झाले आहेत. त्यासाठी त्यांनी पक्षप्रमुख शरद पवार यांच्याकडे सत्तेत सहभागी होण्याची मागणी केली आहे. सत्तेत गेल्यासच निधी मिळेल, कामे होतील अशी भूमिका आमदारांकडून मांडली जात आहे. मात्र युती केली तर सत्तेत भाजपासह जावे लागणार आहे आणि शरद पवार यांनी भाजपासोबत युती करण्यास स्पष्ट नकार दिला आहे.

शरद पवार यांच्या मताचा सन्मान केला जाईल की नाराज आमदार शरद पवार गटातून फुटतील हे पाहावे लागेल. आमदारांना सत्तेचे वेध लागले असले तरी पक्षातील कार्यकर्ते आणि सर्व खासदार शरद पवार यांच्या पाठीशी असल्याचे शरद पवार गटाकडून सांगण्यात येत आहे. हा फुटीरांना एक प्रकारे इशाराच आहे.

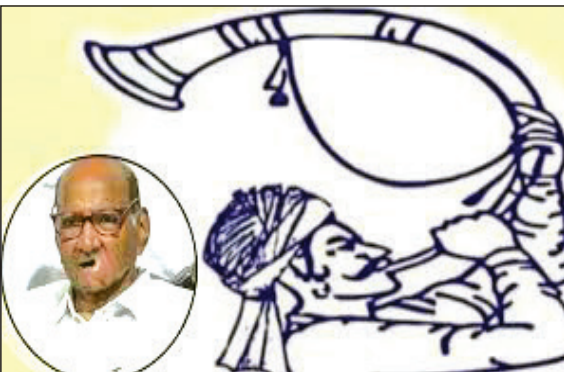
राष्ट्रवादीचे दोन गट एकत्र येतील अशी चर्चा वेग घेत असताना दोन्ही गटांनी त्यांच्या वर्धापनदिनी या शक्यतेचा उच्चारही न केल्याने ही चर्चा एकदम थांबली. त्यानंतर आता शरद पवार गटाने पुन्हा निधीचा विषय पुढे करीत अजित पवार यांच्याबरोबर जाऊन सत्तेत सामील होऊ ही मागणी पुन्हा एकदा सुरू केली आहे.

शरद पवार आणि अजित पवार हे दोघे नेते त्यांच्या व्यवसायाशी संबंधित कार्यक्रमावेळी एकत्र येतात. गेल्या

त्यांच्या या सततच्या जाहीर भेटीमुळे ते एकत्र येण्याची चर्चा सुरू झाली. पुण्यात वसंतदादा शुगर कारखाना कार्यक्रमावेळी दोघे नेते मंचावर आल्यावर अजित पवार यांनी शरद पवार यांच्या शेजारी बसण्याचे टाळत मध्ये एक खुर्ची सोडली.

यानंतर युतीची चर्चा थंबकली. त्यातच शरद पवार यांनी काही दिवसांपूर्वीच पक्षातील काही लोक अजित पवार गटात जाण्यास इच्छुक आहेत. मात्र नियॉय घेण्याचा अधिकार सुप्रिया मुळे यांच्याकडे

आहे, असे सूचक वक्तव्य केले होते. परंतु अजित पवार यांच्याकडून त्यालाही काहीही प्रतिसाद आला नाही. त्यामुळे आता शरद पवार गट पुन्हा फुटतो का, अशी चर्चा सुरू झाली आहे.

महिन्यात असे कार्यक्रम व बैठका अनेक झाल्या. यामुळे दोघे सातत्याने एकत्र दिसू लागले. साखर कारखाने, सहकारी बँका, शाळा, रगत शिक्षण अशा अनेक संस्थांमध्ये दोघेही कार्यरत आहेत. मात्र

इराण-इस्त्रायलमध्ये तुंबळ युद्ध एकमेकांवर तुफान हवाई हल्ले

■ तेल अवीव

इस्त्रायलने शुक्रवारी इराणच्या आण्विक तळांवर हल्ला केल्यानंतर या दोन देशांमध्ये युद्ध पेटल्यासारखी परिस्थिती उद्भवली आहे. इस्त्रायलच्या हल्ल्याला प्रत्युत्तर म्हणून इराणने शुक्रवारी रात्रीपासून इस्त्रायलवर क्षेपणास्त्रांचा अक्षरशः पाऊस पाडला. या हल्ल्यात इस्त्रायलच्या उत्तर भागाला लक्ष्य करण्यात आले. आज सकाळीही इराणने क्षेपणास्त्रे डागली. या हल्ल्यांनंतर इस्त्रायलने पुन्हा इराणवर हल्ले

केले. या हल्ल्यांमध्ये आणखी ६० जणांचा मृत्यू झाला आहे. या हल्ल्यांनंतर इराकने आणीबाणीची घोषणा केली आहे. तर इस्त्रायलमध्ये भयान

इराणची हवाई हद्द बंद! भारताने विमाने वळवली

इराण-इस्त्रायलमधील तणावानंतर इस्त्रायलची हवाई हद्द बंद करण्यात आली आहे. त्यामुळे विमान वाहतूक विस्कळीत असून त्याचा फटका भारतालाही बसत आहे. भारतातून लंडन, न्युयॉर्क, कॅनडाला जाणारी विमाने अन्य मार्गाने वळवावी लागत आहेत. पहिल्या दिवशी या प्रकारे १७ विमाने वळवावी लागली. इराण-इस्त्रायल तणावामुळे विमानांना लांबचे अंतर कापावे लागेल. त्यामुळे खर्चही वाढणार आहे.

शांतात पसरली आहे. आज पहाटे इराणने इस्त्रायलच्या तेल अवीव आणि जेरुसलेम या दोन प्रमुख शहरांवर १५० बॅलिस्टिक

» पान २ वर

दोन्ही देशांकडून क्षेपणास्त्रांचा मारा

प्रसिद्ध लालबागचा राजा गणेश मुहूर्त पूजन संपन्न

■ मुंबई

यावर्षी गणेशचतुर्थी, बुधवार २७ ऑगस्ट ते अनंतचतुर्दशी शनिवार ६ सप्टेंबर या कालावधीत साजरा होणार आहे. प्रतिवर्षप्रमाणे याही वर्षी लालबागच्या राजाचा गणेश मुहूर्त पूजन आज मंडळाचे अध्यक्ष बाळासाहेब

सुदाम कांबळे यांच्या हस्ते सकाळी ठीक ६ वाजता लालबागच्या राजाचे मूर्तिकार कांबळी आर्ट्स यांच्या कार्यशाळेत संपन्न झाले. यावेळी मंडळाचे खजिनदार मंगेश दत्ताराम दळवी यांच्या हस्ते लालबागचा राजा सार्वजनिक गणेशोत्सव मंडळाच्या पावती पुस्तकांचेही पूजन झाले.

गोवंडी शिवाजीनगरात डंपरने चौघांना चिरडले! तिघे ठार

■ मुंबई

गोवंडी शिवाजीनगर परिसरात आज दुपारच्या सुमारास डंपरने चार जणांना चिरडले. या भीषण अपघातात तीन जणांचा जागीच मृत्यू झाला. तर एक जण गंभीररित्या जखमी झाला आहे. अपघातानंतर स्थानिक रहिवासी मोठ्या प्रमाणावर रस्त्यावर उतरले. त्यांनी डंपरच्या चालकाला पकडून चोप दिला. यावेळी काहींनी डंपरची तोडफोड केली. त्यामुळे परिसरात तणाव निर्माण झाला. पोलिसांनी डंपर चालकाला ताब्यात घेतले आहे.

घाटकोपर मानखुर्द जोडरस्त्यावर शिवाजीनगर भागात हा अपघात झाला. या मार्गावरील वाहतुकीची काही काळ कोंडी झाली. घटनेचे वृत्त कळताच घटनास्थळी दाखल झालेल्या पोलिसांनी संतप्त जमावाला पांगवण्याचा प्रयत्न केला असता रहिवाशांनी रस्त्यावर काही वेळ ठिळ्या आंदोलन केले. त्यामुळे दोन तास वाहतूक विस्कळीत झाली होती.

व्हेज-नॉनव्हेज स्वतंत्र शिजवा अन्न प्रशासनाचा रेस्टॉरंटना आदेश

■ मुंबई

शाकाहारी आणि मांसाहारी अन्नपदार्थांची साठवणूक व प्रक्रिया स्वतंत्रपणे करणे बंधनकारक आहे. अन्न सुरक्षा कायद्यानुसार याचे उल्लंघन करणाऱ्या हॉटेल, रेस्टॉरंट आणि उपाहारगृहांवर कठोर कारवाई केली जाईल, असा इशारा अन्न व औषध प्रशासनाचे अन्न सुरक्षा आयुक्त राजेश नार्वेकर यांनी दिला आहे.

राज्यभरातील अन्न आस्थापनांमध्ये अन्न साठवण आणि स्वयंपाक प्रक्रिया एकत्रित केल्याच्या तक्रारी

वाढत असल्याच्या पार्श्वभूमीवर प्रशासनाने ही कारवाई सुरू केली आहे. नार्वेकर म्हणाले की, अन्न

शिजवणे व साठवणीच्या टप्प्यावर शाकाहारी व मांसाहारी अन्नासाठी स्पष्टपणे स्वतंत्र व्यवस्था असावी. या अन्नसुरक्षा नियमांचे पालन न

नियमाचा भंग करणाऱ्यांवर कठोर कारवाई होणार

करणाऱ्या आस्थापनांचा परवाना रद्द करणे, दंड आकारणे अशी कायदेशीर कारवाई केली जाणार आहे. राज्यभरातील हॉटेल, रेस्टॉरंट व उपाहारगृहांमध्ये नियमित तपासण्या केल्या जात आहेत. अन्नसुरक्षा ही केवळ कायदेशीर बाब नसून ती ग्राहकांच्या आरोग्याशी संबंधित महत्त्वाची सामाजिक जबाबदारी आहे. नियमभंग करणाऱ्या अन्न व्यवसायिकांना त्वरित नोटीस देऊन कडक कारवाई केली जात आहे.

राजा रघुवंशीच्या पिंडदानाला सोनमचा भाऊ उपस्थित

■ इंदूर

हनिमूनच्या बहाण्याने मेघालयला नेऊन पत्नीनेच हत्या घडवून आणलेले इंदूरचे व्यावसायिक राजा रघुवंशी यांच्या कुटुंबियांनी उजैनमध्ये क्षिप्रा नदीच्या तीरावर पिंडदान आणि तर्पण विधी केला. विशेष म्हणजे राजा रघुवंशी यांची पत्नी सोनमचा सख्खा भाऊ गोविंद या पिंडदान विधीला आवर्जून हजर राहिला. राजा रघुवंशी हत्येचे सत्य पोलीस तपासातून बाहेर येताच सोनमने आपणच आपल्या पतीची हत्या केल्याची कबुली

दिली. तेव्हापासून तिचा सख्खा भाऊ गोविंद तिच्याविरुद्ध उभा ठाकला. सोनमने खरोखरच

राजाची हत्या केली असेल तर तिला कठोरतार कठोर शिक्षा व्हायला पाहिजे, असे गोविंद याने म्हटले होते. या खटल्यात आपण आपल्या बहिणीच्या नव्हे तर राजा रघुवंशी

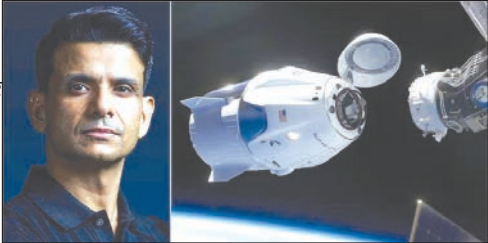
क्षिप्रा नदी किनारी तर्पण विधी झाला

कुटुंबियांची साथ देणार असे त्याने सांगितले.

पिंडदानाला हजर राहून त्याने आपण आपल्या भूमिकेवर ठाम असल्याचे गोविंद याने दाखवून दिले. सोनमचे राजा कुशवाहशी प्रेम आहे हे जर तिने आम्हाला सांगितले असते तर आम्ही तिला त्याच्याशी लग्न करू दिले असते. पण सोनमने आम्हाला अंधारात ठेवले आणि नको ते कृत्य करून बसली, असे गोविंद म्हणाला.

शुभांशू शुक्ला ११ जून रोजी अंतराळात झेपावणार

नवी दिल्ली - भारतीय अंतराळवीर शुभांशू शुक्ला यांची अॅक्सिओम-४ (अॅक्स-०४) या मोहिमेद्वारे आंतरराष्ट्रीय अंतराळ स्थानकात उड्डाण करण्याची तारीख आता निश्चित झाली आहे. त्यानुसार ते ११ जून रोजी फ्लोरिडा येथील नासाच्या केनेडी स्पेस सेंटरमधून स्पेसएक्सच्या फाल्कन ९ या रॉकेटमधून उड्डाण करणार आहेत. यापूर्वी शुभांशू यांचे अंतराळ उड्डाण पाच वेळा लांबणीवर पडले होते. आधी हवामानातील बदलामुळे नंतर यानातील ऑक्सिजनच्या गळतीमुळे हे उड्डाण पुढे ढकलण्यात आले होते. मात्र आता यानाची दुरुस्ती पूर्ण झाल्यानंतर उड्डाणाची नवी तारीख जाहीर करण्यात आली आहे.

उबाठाच्या किशोरी पेडणेकरना मनसेचे निमंत्रण! पुन्हा चर्चा

मनसे अध्यक्ष राज ठाकरे यांच्या वाढदिवसानिमित्त मनसे नेते संतोष धुरी यांनी आज रक्तदान शिबिराचे आयोजन केले होते. या शिबिराला उबाठाच्या नेत्या किशोरी पेडणेकर यांना मनसेने निमंत्रण दिले. पेडणेकर यांनीही निमंत्रण स्वीकारत रक्तदान शिबिराला हजेरी लावली. यावेळी त्या ठिकाणी पेडणेकरांवर घणाघाती आरोप करणारे मनसे नेते संदीप देशपांडे देखील उपस्थित झाले. दोघांनी एकमेकांना हसत अभिवादन केले. त्यामुळे मनसे व उबाठा युतीबाबत आता पुन्हा चर्चा सुरू झाली आहे.

■ मुंबई

वरळी येथील जम्बो कोविड केंद्रात कामगार पुरविण्याचे कंत्राट महापौर किशोरी पेडणेकर यांच्या मुलाच्या किश कॉर्पोरेट सव्हिसेस इंडिया कंपनीला मिळाले असल्याचा आरोप २०२० मध्ये संदीप देशपांडे यांनी केला होता. २०२१ मध्ये नालेसफाईच्या कामात पेडणेकर, सत्ताधारी आणि ठेकेदार भ्रष्टाचार करत आहेत, असा आरोप देशपांडे यांनी केला होता. त्यावर आरोप करणारे कोण आहे याची आधी दखल घ्यावी, नंतरच त्या व्यक्तीला प्रसिद्धी द्यावी. कारण मनसेला आरोप करणाशियाय दुसरे काम नाही, असा टोला

किशोरी पेडणेकर यांनी लगावला होता. २०२२ मध्ये वरळीतील यादव नगर चिमदास विठ्ठलदास पत्राचाळ शंकर नगर नरमपथ मार्ग येथील झोपडपट्टी पुनर्विकास प्रकल्पात पेडणेकर यांनी आर्थिक फसवणूक केल्याचा आरोप संदीप देशपांडे यांनी केला. तुम्ही म्हणता की, तुम्ही महिला आहे. मग पैसे खाताना तुम्ही

» पान २ वर

द.आफ्रिकेचा ऑस्ट्रेलियावर विजय २७ वर्षांनी चॅम्पियनशिप जिंकली

■ लंडन

लॉर्ड्स क्रिकेट मैदानावर ऑस्ट्रेलियाविरुद्ध झालेल्या आयसीसी वर्ल्ड टेस्ट चॅम्पियनशिपचा अंतिम सामना आज चौथ्या दिवशी दक्षिण आफ्रिकेने ५ गडी राखत जिंकला. या विजयासह दक्षिण आफ्रिकेने २७ वर्षांनंतर प्रथमच आयसीसीच्या ट्राॅफीवर आपले नाव कोरले. गतविजेता ऑस्ट्रेलियाने दक्षिण आफ्रिकेला विजयासाठी २८२ धावांचे आव्हान दिले होते. मात्र ते सलामीवीर फलंदाज मर्करामच्या १३८ धावांच्या जोरावर दक्षिण आफ्रिकेने ८३.४ षटकांत गाठून वर्ल्ड टेस्ट चॅम्पियनशिपची ट्रॉफी उचलली. ऑस्ट्रेलियाचे सलग दुसऱ्यांदा विजेतेपद पटकावण्याचे स्वप्न भंगले.

ऑस्ट्रेलियाने पहिल्या डावात २१२ धावा केल्या होत्या. त्यानंतर दक्षिण आफ्रिकेचा संघ १३८ धावांच उभारू शकला. त्यामुळे पहिल्या डावाच्या आधारे ऑस्ट्रेलियाला ७४ धावांची आघाडी मिळाली होती. मग ऑस्ट्रेलियाचा दुसरा डाव तिसऱ्या दिवशी २०७ धावांवर संपुष्टात आला. दक्षिण आफ्रिकेला विजयासाठी २८२ धावांचे आव्हान मिळाले. प्रत्युत्तरात दक्षिण आफ्रिकेची सुरुवात धक्कादायक झाली. रियान

रिकेल्टन फक्त ६ धावा करू शकला. मिशेल स्टार्कने त्याला बाद केले. वियान मुल्डरनेही फक्त २७ धावा केल्या. त्याला स्टार्कनेच पॅन्हेलियनमध्ये पाठवले. ७० धावांवर दोन गडी गमावलेल्या दक्षिण आफ्रिका संघाला मोठ्या भागीदारीची गरज होती. त्यानंतर एडन मार्करमने टेंबा बावुमासोबत शतकी भागीदारी करत विजयाचा पाया रचला. काल तिसऱ्या दिवसाअखेर या दोन्ही फलंदाजांनी दक्षिण आफ्रिकेची धावसंख्या २ बाद २१३ वर पोहोचवली होती. दक्षिण आफ्रिकेला विजयासाठी ६९ धावांची गरज होती. आज खेळ सुरू होताच टेंबा बावुमा ६६ धावा करून बाद झाला. मात्र दुसऱ्या बाजूने मार्कम संयमी खेळी करत होता. ऑस्ट्रेलियाच्या गोलंदाजांनी त्याला बाद करण्यासाठी शर्थीचे प्रयत्न केले. मात्र दक्षिण आफ्रिकेला विजयासाठी ५ धावांची गरज असताना हेम्ललवुडने त्याला बाद केले. त्यानंतर डेव्हिड बेडिंगहॅम आणि काइल व्हेनर या जोडीने दक्षिण आफ्रिकेची धावसंख्या ५ बाद २८२ वर नेली. त्यामुळे दक्षिण आफ्रिकेने ऑस्ट्रेलियावर ५ गडी राखत आयसीसी वर्ल्ड टेस्ट चॅम्पियनशिपवर ठसा उमटवला. »सविस्तर वृत्त पान-४ वर

६५ वर्षांचा विश्वास, खोकला जाणार हमखास.
खो-गो गोळ्या घ्या आणि खोकल्यावर त्वरित आराम मिळवा

कफयुक्त खोकला
 कोकला खोकला
 घशातील खवखव
 पसा दुखणे
 हवादीवर गुणकारी

खोकल्याच्या त्रासातून मुक्त होण्यासाठी आजच घ्या आयुर्वेदिक खो-गो

आयुर्वेदिक औषधालय, मुंबई-६३
 7304285868
 www.khogo.in

65 YEARS OF TRUST

वडील हे मुलीची अव्यक्त आईच असतात. आई नेहमीच व्यक्त होत असते; मात्र वडील तेवढ्याच उत्कटतेने व्यक्त होत नाहीत. तरीही वडिलांच्या मनातील तीव्रता मात्र तेवढीच असते. कदाचित, दोघांचे व्यक्त होण्याचे मार्ग वेगवेगळे असतात. बाबांचे आणि मुलींचे हे खूप वेगळे नाते आहे. वडिलांना आईसारखी जवळीक मिळू शकत नाही. आपल्याकडे नेहमी असे बोललं जातं की, मुलाचं जीव लावणं हे वेगळ्या प्रकारचं असतं, तर मुलीचं जीव लावणं हे अधिक लाघवी असतं. तिची माया वेगळी असते. यानुसारच वडिलांचं आपल्या मुलीशी असणारं नातं वेगवेगळ्या

थोडक्यात काय, तर असा विचार फक्त मुलंच करू शकतात. म्हणूनच माझ्या मते मुलांकडून शिकण्यासारखं खूप असतं. रुमाच्या एकेक अदा बघूनच मी ‘अग्योबाई ढग्योबाई’ या आल्बममधली सर्व गाणी लिहिली. रुमानीला लहान वयापासून माझ्या कविता आवडतात. केवळ कविताच नाही, तर गाणी ऐकणं तिला आवडतं. त्यावेळी यामधील अर्थ तिला कळायचा की नाही, हे मला माहित नाही; पण यात काहीतरी गंमत आहे, हे नक्कीच तिला जाणवतं. ‘आयुष्यावर बोलू काही’ चा पाचशेवा प्रयोग होता तेव्हा ‘दमलेल्या बाबाची कहाणी’ हे गाणं गाताना रुमा खुर्चीत बसून रडत होती. ती खूप संवेदनशील आहे.

‘दूरदेशी गेला बाबा’ या गाण्याला खूप चांगला प्रतिसाद मिळाला. हे खरं असलं तरी याला दुसरी बाजूही आहे. हे गाणं ऐकताना बऱ्याच पालकांना खूप वाईट वाटायचं. काहींनी तर मला सांगितलं की, हे गाणं ऐकून आम्ही नोकरी सोडली. अर्थात, गाणं लिहिताना मला अशी प्रतिक्रिया नक्कीच अपेक्षित नव्हती. कारण मुलांपासून दूर राहणं हे कोणताही बाबा आनंदानं करत नाही. तो नाईलाजस्तव किंवा आजच्या काळाची ती गरज आहे, असं आपण म्हणू शकतो. बाबा मुलांपासून दूर असला तरी त्याचं प्रेम, माया मात्र तेवढीच उत्कट असते.

‘दमलेल्या बाबाची...’ या गीताला अफाट लोकप्रियता मिळाली. हे गाणं कसं सुचलं, असं अनेकदा विचारला जायचा. माझ्या आणि सलीलच्या बाबतीत या गाण्यातील अनुभव अनेकदा येत असे. परिस्थितीच अशी असायची की कार्यक्रमामाच्या निमित्ताने बऱ्याच वेळा पहाटेच घरी यायला व्हायचं. त्यावेळी मुलं झोपलेली असायची. आम्ही सकाळी उठायचो तेव्ही ती शाळेत गेलेली असायची. कितीतरी वेळा त्यांच्याशी बोलणंच व्हायचं नाही. अशा वेळी मनात विचार सुरू असायचे. हे विचार कागदावर उतरवले गेले. एक कवी आणि एक संगीतकार अशा दोन बाबांच्या अनुभवातला आणि अनेकांच्या मनातला असा

रुपामध्ये व्यक्त होत असतं. बाबा हा कधी तिचा मित्र असतो, फिलॉसॉफ असतो; तर कधी मार्गदर्शक असतो. वेगवेगळ्या प्रसंगांनुसार तो वेगवेगळी भूमिका साकारत असतो.

माझी मुलगी रुमानी हिचा जन्म झाल्यानंतर लगेचच ‘बाबा’पणाची जाणीव मनात निर्माण झाली होती. ती भावना निर्माण होण्यासाठी सहवास महत्त्वाचा असतो. पहिलं मूल होतं तेव्हा आपण नुकतंच कॉलेजविश्वातून, तरुणपणातून बाहेर आलेलो असतो. त्यामुळेच ही जबाबदारी झेपेपर्यंत काही काळ नक्कीच जावा लागतो. हृदयापर्यंत

■ **संदीप खरे,**
गीतकार-कवी

वडिलकीची भावना पोचायला वेळ लागतो. काळ जातो तसे तुम्ही मोठे होता आणि मग नात्यांचे नवे बंध उलगडू लागतात. रुमानीसुद्धा सुरुवातीच्या काळात आईकडेच जास्त असायची. ती जशी बोलायला लागली तशी

तिच्या बोबड्या शब्दातून व्यक्त होऊ लागली. मग आमची जवळीक अधिक वाढत गेली. तिला गोष्टी सांगणं, तिच्या बोबड्या बोलात संवाद साधणं या गोष्टी आपोआपच होत गेल्या. खरं मुलांमध्ये रमणं हे खूप आनंददायी असतं. कारण त्यांच्या कल्पना या अतिशय फ्रेश असतात. त्यांच्या भन्नाट कल्पनांचं मला मोठं कौतुक वाटतं. आपणही एकेकाळी लहान असताना असा विचार करत असतो; पण काळानुसार आपल्या विचारांमध्ये व्यवहारीपणा अधिक यायला लागतो. मुलांमध्ये हा व्यवहार नसतो. आपल्यातला फ्रेशनेस आपण वयानुसार हरवतो. माझ्यातल्या कलाकाराला ही खूप प्रकर्षाने जाणवली. रुमानी एखाद्या वेळेला इतकं अकल्पित वाक्य बोलून जाते की तिच्या कल्पनाशक्तीची मनापासून दाद द्यावीशी वाटते. मागे एकदा माझी आणि सोनियाची मुलाखत सुरू होती. त्यावेळी रुमानीदेखील आमच्यासोबत बसली होती. थोड्या वेळाने तिने पाठ वळवली आणि प्रेक्षकांकडे बघू लागली. आम्ही तिला विचारलं, ‘रुमा कंटाळलीस का?’ तर ती म्हणाली, ‘मी नाही कंटाळलेले. माझी पाठ कंटाळली.’ म्हणून मी तिला बघण्यासाठी पुढं केले. असाच एक गंमतीशीर प्रसंग आहे. एकदा सोनिया रुमाला नाईट गाऊन घालून खाली फिरायला घेऊन गेली होती. त्यावेळी रुमा चकचक म्हणाली, ‘आई, मी नाईट गाऊन घालून फिरायला आले म्हणून लोकांना खूप लाज वाटत असेल नाही.’

हा गाण्याचा जन्म आहे. ही कविता सलग लिहिली गेली. मनात विचार सुरूच होते आणि अनुभव मनामध्ये रुजलेले होते. त्याला शब्दांमध्ये बसवलं जातं. काही कविता सहअनुभूतीतून येतात त्यावेळी कधीतरी चार ओळी आठवतात. पुढच्या ओळी पुढे कधी सुचतील ते सांगता येत नाही. या कवितेच्या बाबतीत मात्र तसं झालं नाही. लिहायला बसल्यावर ती पूर्णच झाली. किंबहुना, त्याशिवाय उठावेसेच वाटलं नाही.

‘आयुष्यावर बोलू काही’ च्या ५०० व्या प्रयोगात आम्ही ही कविता पहिल्यांदा सादर केली. तो एक प्रयोगच होता; परंतु आमचा प्रयत्न प्रामाणिक असल्यामुळे प्रेक्षकांची दाद मिळाली. हे गाणं ऐकताना अनेकांच्या डोळ्यांना रुमाल लागतात. या गाण्याला पत्र, फोन आणि प्रत्यक्ष भेटून लोकांनी दिलेल्या प्रतिक्रिया ऐलवून टाकणाऱ्या आहेत. यामध्ये चार वर्षांच्या मुलांपासून आजूबाजूपर्यंत सर्वांच्या प्रतिक्रिया आहेत. याचं कारण ही ‘दमलेल्या बाबाची कहाणी’ प्रत्येकाच्या घरातली आहे.

‘फादर्स डे’ निमित्त मी मुलांना एवढेच सांगू इच्छितो की एखाद्याचे बाबा कामानिमित्त बाहेर असतील तर त्यांना आवर्जून या दिवशी फोन करा. तुमच्या भावना त्यांच्यापर्यंत पोहोचवा. त्यांचं प्रेम आणि त्यांची माया ते दूर असले तरीही तुम्हाला नक्कीच जाणवेल.

(शब्दांकन : प्राची जोशी)

वातानुकूलित यंत्रांमुळे विजेच्या मागणीवर वाढणारा दबाव आणि पर्यावरणाची होणारी हानी विचारात घेऊन केंद्र सरकार लवकरच नवी नियमावली जाहीर करणार आहे. यांनुसार, बाजारात येणाऱ्या सर्व नव्या एअर कंडिशनरमध्ये तापमान २० डिग्री सेल्सियसपेक्षा कमी करण्याची आणि २८ डिग्री सेल्सियसपेक्षा अधिक ठेवण्याची सुविधाच असणार नाही. म्हणजेच, वापरकर्त्याला केवळ या मर्यादित तापमानाच्या श्रेणीमध्येच वातानुकूलन करता येईल. या नियमानुसार, सार्वजनिक इमारती, कार्यालये, मॉल्स, हॉटेल्स, शासकीय सविभाग, वाहने आणि भविष्यात घरगुती उपकरणेसुद्धा या मर्यादित येतील. ही नवी नियमावली काटेकोरपणे अंमलात आणली गेली, तर २०३५ पर्यंत विजेच्या कमाल मागणीत ६० गीगावॅटपर्यंत बचत होऊ शकते. तसेच नवीन वीज प्रकल्प आणि ग्रिडसाठीच अंदाजे ८८ अब्ज डॉलर्स इतक्या गुंतवणुकीची गरजही टळू शकते.

रतासारख्या उष्णकटिबंधीय देशात उन्हाळ्याचे दिवस म्हणजे जणू सजीव सुष्टीसाठी एक परीक्षा असते. ४० ते ४५ अंश सेल्सियसच्या तापमानात श्वास घेणेसुद्धा कठीण होतं. या उष्णतेपासून संरक्षणासाठी एअर कंडिशनरचा (वातानुकूलक) वापर करण्याचे प्रमाण गेल्या दोन दशकांमध्ये वाढले आहे. तथापि, एसींचा अनियंत्रित वापर हा निसर्गासाठी गंभीर संकट निर्माण करणारा आहे. त्यामुळे पर्यावरणतज्ज्ञांकडून एसीचा वापर कमी करण्याबाबत सातत्याने जनप्रबोधन केले जाते. आता केंद्र सरकारकडून एसीच्या तापमानावर मर्यादा घालण्यासाठी काही मानके ठरवण्यात येणार आहेत. हा निर्णय पर्यावरणीय, सामाजिक व आरोग्यदृष्ट्याही दूरगामी परिणाम घडवणारा निर्णय आहे.

नवा नियम काय सांगतो ?
सध्या विचाराधीन असणाऱ्या या प्रस्तावातील नियमांनुसार, बाजारात येणाऱ्या सर्व

इतर देश काय करतात ?
भारत सरकारचा निर्णय आंतरराष्ट्रीय निकषांनुसार अगदी योग्य दिशेने आहे. जपानमध्ये सरकारी इमारतींमध्ये २६ डिग्री सेल्सियस, तर इटली, स्पेनसारख्या पश्चिम युरोपियन देशांमध्ये २३ ते २७ डिग्री सेल्सियसची मर्यादा बंधनकारक आहे. दक्षिण कोरियासारख्या देशांनीही यासंबंधी स्पष्ट नियम लागू केले आहेत. याचाच अर्थ हा निर्णय एकट्या पर्यावरणाच्या दृष्टिकोनातून नाही, तर राष्ट्रीय ऊर्जा सुरक्षेचा भाग म्हणूनही महत्त्वाचा आहे.

नव्या एअर कंडिशनरमध्ये तापमान २० डिग्री सेल्सियसपेक्षा कमी करण्याची आणि २८ डिग्री सेल्सियसपेक्षा अधिक ठेवण्याची सुविधाच असणार नाहीये. म्हणजेच, वापरकर्त्याला केवळ या मर्यादित तापमानाच्या श्रेणीमध्येच वातानुकूलन करता येईल. या नियमानुसार, सार्वजनिक इमारती, कार्यालये,

एक कविसाव्या शतकात संरक्षण आणि गुप्तचर तंत्रज्ञान हे केवळ रणांगणापुरते मर्यादित न राहता सामान्य नागरिकांच्या दैनंदिन जीवनातही शिरकाय करत आहे. यामध्ये सुरक्षा कॅमेरे विशेषतः सीसीटीव्ही – महत्त्वाची भूमिका बजावत आहेत. भारतात विविध ठिकाणी बसवण्यात येणारे हजारो कॅमेरे हे चीनमध्ये उत्पादित असल्याची बाब गंभीर चिंतेचा विषय बनली आहे. गेल्या दोन दशकांमध्ये भारतात सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यांचा वापर प्रचंड प्रमाणात वाढला आहे. किंबहुना, सुरक्षेसंदर्भातील उपाययोजनांचा विषय निघाला की सीसीटीव्ही बसवण्याचा मुद्दा जणू हुकमी एवका म्हणून वापरला जातो. पण यामुळे मिळणाऱ्या सुरक्षेची दुसरी बाजू फारशी विचारात घेतली जात नाही. ती आहे हेरगिरीची आणि आपल्या

सर्व हालचालींवर अदृश्य शक्तींकडून ठेवल्या जाणाऱ्या पाळतीची. व्हिडीओ सव्हिलन्स व्यवसायात हिकव्हिजन किंवा ड्राहुआ या दोन चिनी कंपन्यांचे वर्चस्व आहे. आयडीसी या बाजार संशोधन संस्थेच्या ताज्या आकडेवारीनुसार, अंदाजे ३५ अब्ज डॉलर्सच्या व्हिडीओ सव्हिलन्स उपकरणांच्या जागतिक बाजारात एक तृतीयांश हिस्सा हिकव्हिजन आणि ड्राहुआ या दोन कंपन्यांचा आहे. या दोन्ही महाकाय कंपन्यांचे उपकरणे जगभरातील विमानतळे, रेल्वे स्थानके आणि अगदी सरकारी इमारतींमध्ये लावले गेले आहेत.भारत सरकारने सर्व सीसीटीव्ही व अन्य सुरक्षा कॅमेऱ्यांचे तपासणी करण्यासाठी नवीन आणि अधिक कठोर नियम लागू केले आहेत. याामगे चीनकडून होणाऱ्या गुप्तहेरगिरीच्या संभाव्य धोक्याचा उल्लेख करण्यात आला आहे. नवीन नियमांनुसार, कॅमेरा उत्पादक कंपन्यांना त्यांचे हार्डवेअर, सॉफ्टवेअर आणि सौरस कोड सरकारी प्रयोगशाळांमध्ये चाचणीसाठी सादर करावे लागतील. ही माहिती सरकारी दस्तऐवजांमधून आणि कंपन्यांच्या ईमेल संवादातून समोर आली आहे. सुरक्षेसंबंधी उपकरणे बनवणाऱ्या जागतिक कंपन्या आणि भारत सरकार यांत गेल्या काही आठवड्यांमध्ये या सुरक्षाविषयक नव्या धोरणांवरून मतभेद झाले आहेत, कारण या नव्या नियमांमुळे पुरवठा साखळी (सप्लाय चेन) मध्ये अडथळे येऊ शकतात. त्यामुळे मोदी सरकार व परदेशी कंपन्यांमधील आधीपासूनचे धोरणात्मक मतभेद अधिक तीव्र होऊ शकतात.

एप्रिलपासून लागू करण्यात आलेल्या नवीन धोरणातील नियमांनुसार, चीनच्या हिकव्हिजन, श्याओमी आणि ड्राहुआ, दक्षिण कोरियाच्या हानवा आणि अमेरिकेच्या मोटोरोला सोल्युशन्स यांसारख्या कंपन्यांना त्यांचे कॅमेरे भारतात विकण्यापूर्वी भारतीय सरकारी प्रयोगशाळांमध्ये तपासणीसाठी सादर करावे लागतील. हे नियम ९ एप्रिलपासून सर्व इंटरनेटशी जोडलेल्या सीसीटीव्ही मॉडल्सवर लागू करण्यात आले आहेत. सायबरसुरक्षा तज्ज्ञांच्या मते, गुप्तहेरगिरीचा धोका कायम असतो. कोणतेही इंटरनेटशी जोडलेले कॅमेरे दूरवरून नियंत्रित करता येतात. त्यामुळे ही सिस्टीम मजबूत व सुरक्षित असणे आवश्यक आहे. दोन महिन्यांपूर्वी भारतीय अधिकाऱ्यांनी १७ देशी आणि परदेशी कॅमेरा उत्पादक कंपन्यांच्या प्रतिनिधींशी बैठक घेतली होती. बहुतेक कंपन्यांनी या बैठकीत सांगितले की, त्या या नियमांची पूर्तता करण्यास अद्याप तयार नाहीत आणि त्यांना यासाठी अतिरिक्त वेळ हवा आहे; मात्र सरकारने ही मागणी फेटाळून लावली. सरकारच्या अधिकृत

‘दोन अंश पर्यावरणासाठी...’

मॉल्स, हॉटेल्स, शासकीय विभाग, वाहने आणि भविष्यात घरगुती उपकरणेसुद्धा या मर्यादित येतील. आजघडीला घरातील जुन्या एसींसाठी सध्या निराम बंधनकारक नसला तरी येणाऱ्या काळात त्यावरही धोरणात्मक निर्णय घेण्यात येऊ शकतो.

ही गरज का निर्माण झाली ?
✓ **ऊर्जेचा अपव्यय** : गेल्या काही वर्षांत देशात वातानुकूलन यंत्रांचा वापर प्रचंड वाढला आहे. एसीच्या अतिवापरांमुळे उन्हाळ्यात विजेची मागणी अक्षरशः गगनाला भिडते. एका आकडेवारीनुसार, एक एसी सरासरी १.५ ते २ युनिट वीज प्रति तास वापरतो. याचाच अर्थ हे उपकरण सतत चालू ठेवणे म्हणजे हजारो कोटी युनिट वीजेचा अपव्यय.

✓ **कार्बन उत्सर्जनाचा धोका**
: भारतात बहुसंख्य वीजनिर्मिती अजूनही कोळसा, डिझेल व नैसर्गिक वायू या जीवाश्म इंधनांवर आधारित आहे. अशा स्थितीत विजेचा वापर वाढवणे म्हणजे जीवाश्म इंधनाच्या ज्वलनाला गती देणे होय. यामुळे तापमान खाली आणण्यासाठी वापरले जाणारे एसी प्रत्यक्षात वातावरणात कार्बन डायऑक्साइड आणि इतर हरितगृह वायू वाढवत असून ते हवामान बदलाचे मूळ कारण ठरते.

✓ **आरोग्याला धोका** : तज्ञांच्या मते, २० डिग्री सेल्सियसपेक्षा कमी तापमान हे सर्दी, खोकला, श्वसनाचे त्रास, सांधेदुखी, त्वचेचे विकार आणि शरीरातील उष्णतेच्या संतुलनाचा बिघाड यांसारख्या अनेक आरोग्यविषयक समस्या निर्माण करू शकते. विशेषतः वृद्ध, लहान मुले आणि

तुमच्या घरावर, दुकानावर किंवा ऑफिसवर लावलेला सीसीटीव्ही कॅमेरा सुरक्षिततेसाठी असला, तरी त्या माध्यमातून तुमच्यावर कुणीतरी लक्ष ठेवत असण्याची शक्यता आहे. याचे कारण भारतात अनेक ठिकाणी लावलेले सीसीटीव्ही कॅमेरे थेट चीनमधील सर्व्हरला जोडले गेलेले आहेत आणि हीच बाब देशाच्या सुरक्षेसाठी मोठा धोका ठरली आहे. चीनमधील हिकव्हिजन, दहुआ यांसारख्या कंपन्यांचे कॅमेरे सहजपणे डेटा गोळा करून बाह्य सर्व्हरवर प्रसारित करू शकतात आणि त्यांचा थेट संबंध चीन सरकारशी आहे. त्यामुळे त्यांच्या माध्यमातून भारताच्या अंतर्गत हालचाली आणि संवेदनशील माहिती चीनला पोहोचण्याचा धोका आहे. यातून मिळणाऱ्या डेटाचा वापर गुप्तहेरगिरी आणि माहिती युद्धात केला जातो.

कॅमेरा इथे, डेटा तिथे!

सरकारी संस्थांमध्ये चिनी कंपन्यांचे १० लाख कॅमेरे
भारताची ही भूमिका मुख्यत्वे चीनच्या प्रगत निगराणी क्षमतांमुळे घेतली गेली आहे. एका अंदाजानुसार, आजघडीला सरकारी संस्थांमध्ये एकूण १० लाखांहून अधिक कॅमेरे चिनी कंपन्यांचे आहेत आणि यांच्याशी संबंधित माहिती विदेशी सर्व्हरवर पाठवली जात आहे. साहजिकच ही बाब राष्ट्रीय सुरक्षेच्या दृष्टीने धोकादायक आहे. या सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यांचे वैशिष्ट्य असे की, यामधील सर्व डेटा थेट क्लाउडवर अपलोड होतो. अनेक वेळा चिनी सर्व्हरवर डेटा पोहचतो, आणि तो व्हिडीओ नंतर मनाप्रमाणे एडिट करणे किंवा फेक व्हिडीओ तयार करणे शक्य होते. त्यामुळे हे केवळ निरीक्षकांचे माध्यम राहत नाही, तर त्याचा वापर गुप्तहेरगिरी आणि माहिती युद्धात केला जातो.

नोंदीत नमूद करण्यात आले आहे की, ही धोरणात्मक आवश्यकता राष्ट्रीय सुरक्षेेशी संबंधित आहे आणि त्यामुळे त्याची अंमलबजावणी अत्यावश्यक आहे.

डिसेंबर महिन्यात भारत सरकारने स्पष्ट केले होते की हे नियम कोणत्याही विशिष्ट देशासाठी नाहीत, तर देशात सुरक्षाव्यवस्था व सायबर सुरक्षेची गुणवत्ता वाढवण्यासाठी ही पावले उचलण्यात आली आहेत. गेल्या वर्षी एका अहवालात म्हटले होते की एका चिनी कंपनीने भारत सरकारचीच गुप्तहेरगिरी केली होती. गेल्या काही वर्षांत भारतातील शहरांमध्ये, कार्यालयांमध्ये आणि निवासी संकुलांमध्ये लाखो सीसीटीव्ही कॅमेरे बसवले गेले आहेत. सरकारी

■ **महेश कोळी**
संगणक अभियंता

आकडेवारीनुसार, फक्त दिल्ली शहरातच २.१५ लाखांहून अधिक कॅमेरे बसवले गेले आहेत. **सात अब्ज डॉलर्सचा बाजार** काउंटरपॉइंट रिसर्च या संस्थेच्या म्हणण्यानुसार, भारतातील सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यांची बाजारपेठ २०३० पर्यंत ७ अब्ज डॉलर्सपर्यंत पोहोचू शकते. गेल्या वर्षी हा आकडा ३.१५ अब्ज डॉलर्स

भारतात सार्वजनिक आणि खाजगी संस्थांमध्ये लावले जाणारे १० पैकी ८ कॅमेरे चिनी बनावटीचे आहेत. सीसीटीव्ही तंत्रज्ञान हे नागरिकांच्या सुरक्षेसाठी आवश्यक असले, तरी चीनसारख्या देशांकडून येणाऱ्या उपकरणांची अंधणय खरेदी भारताच्या राष्ट्रीय सुरक्षेसाठी दीर्घकालीन धोका बनू शकते. यासाठी सजग धोरणे, स्थानिक उत्पादनांचा वापर, आणि नागरिकांमध्ये सायबर सुरक्षा जागरूकता वाढवणे हे काळाची गरज आहे. फक्त आर्थिक कारणांसाठी परकीय, विशेषतः शत्रुत्व ठेवणाऱ्या देशांचे उत्पादन स्वीकारणे, हे भविष्यात मोठी किंमत मोजणारे ठरू शकते.

पर्यंत विजेच्या कमाल मागणीत ६० गीगावॅटपर्यंत बचत होऊ शकते. ही आकडेवारी केवळ वीजबचतीपुरती मर्यादित नाही, तर यामुळे नवीन वीज प्रकल्प आणि ग्रिडसाठी आवश्यक ७.५ ट्रिलियन रुपयांपर्यंत (८८ अब्ज डॉलर्स) इतक्या गुंतवणुकीची गरजही टळू शकते. या आर्थिक बचतीचा उपयोग आरोग्य, शिक्षण, जलव्यवस्थापन किंवा आवश्यक क्षेत्रांत होऊ शकतो.

अंमलबजावणीतील अडथळे
कोणतेही धोरण किंवा नियम यशस्वी होण्यासाठी त्याची अंमलबजावणी सक्षम असावी लागते. याअनुषंगाने सरकारकडून पुढील गोष्टींची गरज आहे: एसी उत्पादक कंपन्यांसाठी मार्गदर्शक तत्त्वे व तांत्रिक निर्देश स्पष्टपणे जारी करणे, बाजारात जुन्या यंत्रांची विक्री रोखणे किंवा कालांतराने त्यांच्या वापरावर नियंत्रण आणणे, जनजागृती मोहिमा राबवून लोकांना पर्यावरणपूरक वापराचे महत्त्व समजवणे आणि सरकारी व खासगी कार्यालयांमध्ये ऊर्जा-प्रभावी धोरणांचे सक्तीने पालन करणे या गोष्टी प्राधान्याने केल्या गेल्या पाहिजेत. एसीचा योग्य वापर हा केवळ सरकारच्या धोरणांवर अवलंबून नाही. प्रत्येक नागरिकाने स्वतःहून ऊर्जा बचतीच्या सवयी अंगीकारणे आवश्यक आहे. सामानाच्या या मर्यादेमुळे भारत ऊर्जा बचत, पर्यावरण रक्षण, आरोग्य आणि आर्थिक संतुलन यामध्ये महत्त्वाचे यश साधू शकतो.

पर्यावरणरस्नेही विकास : कार्बन उत्सर्जन कमी झाल्यास हवामान बदलाचे परिणाम काही प्रमाणात नियंत्रित करता येतील. भारताने २०७० पर्यंत नेट झिरो कार्बन उत्सर्जन साध्य करण्याचा संकल्प केला आहे. या दिशेने हे एक सकारात्मक पाऊल आहे.

आरोग्य लाभ : वातानुकूलित वातावरणात राहणे म्हणजे एक प्रकारचा कृत्रिम हवामान अनुभव. अति थंड वातावरणाने शरीराच्या नैसर्गिक उष्मता संतुलनात बिघाड होतो. २४ ते २६ डिग्री सेल्सियस हा आदर्श तापमान मापदंड असल्याचे जागतिक आरोग्य संघटना सांगते.

आर्थिक फायदा : मध्यमवर्गीयांसाठी हा निर्णय वीज बिल कमी होण्याचा एक मार्ग ठरेल. कमी तापमानासाठी एसीला अधिक ऊर्जा लागते, त्यामुळे तापमानाचे नियंत्रण म्हणजे सरळ सरळ बिलात बचत.

इतका होता. आता या बाजारात चीनच्या हिकव्हिजन आणि ड्राहुआचा ३० टक्के हिस्सा आहे, तर भारतीय कंपनी सीपी प्लसचा ४८ टक्के हिस्सा आहे. मात्र ८०

टक्क्यांहून अधिक घटक उपकरणे चीनमधून आयात केली जातात. कंपन्यांचे म्हणणे आहे की, तपासणी व नवीन नियमांमुळे त्यांच्या अनेक उत्पादनांना अद्याप मंजुरी मिळालेली नाही.

■ सीसीटीव्ही उपकरणांच्या तपासणीची जबाबदारी आयटी मंत्रालयाच्या स्टँडर्डायझेशन टेस्टिंग केंद्र ब्रालिटी सर्टिफिकेशन डायरेक्टोरेट (एसटीक्यूसी) कडे आहे. त्यांच्याकडे १५ प्रयोगशाळा आहेत ज्या एकाच वेळी २८ अर्जांची तपासणी करू शकतात. प्रत्येक अर्जात १० मॉडल्सची चाचणी केली जाऊ शकते.

■ काउंटरपॉइंटनुसार, सार्वजनिक क्षेत्रातील मागणी फक्त २७ टक्के आहे, तर उर्वरित ७३ टक्के मागणी उद्योग, हॉटेल्स व घरांकडून आहे. चिनी कॅमेरे केवळ शासकीय वापरापुरतेच मर्यादित नाहीत, तर खासगी कंपन्या, दुकाने, गृहनिर्माण संस्था सुद्धा मोठ्या प्रमाणात हे उपकरणे वापरतात. यामुळे साधा नागरिकही सायबर हेरगिरीचा बळी ठरू शकतो. हिकव्हिजन, ड्राहुआ आणि सीपी प्लसचे कॅमेरे अजूनही विक्रीस उपलब्ध आहेत.

चीनच्या कॅमेऱ्यांची चिंता केवळ भारतीय कंपन्यांनाच नाहीये; २०२३ मध्ये ब्रिटननेही तेथील चीनी कॅमेरे हटवण्याचा निर्णय घेतला होता. २०२२ मध्ये अमेरिकेने हिकव्हिजन आणि ड्राहुआवर राष्ट्रीय सुरक्षेला धोका असल्याचे सांगत बंदी घातली होती. ऑस्ट्रेलियानेही अशा चिनी उपकरणांवर निबंध घातले आहेत. जर्मनीने गेल्या वर्षी चीनच्या ५जी डिव्हाईसेस पुरवणाऱ्या कंपन्यांवर बंदी घातली होती. या पाश्र्वभूमीवर आपल्याला पाहावे लागेल की या उपकरणांमध्ये नक्की काय वापरले गेले आहे, कोणते चिप्स वापरले गेले आहेत. चीनचा राष्ट्रीय सुरक्षा कायदा तिथल्या कंपन्यांना गुप्तचर कामात सहकार्य करण्यास बाध्य करतो. मे महिन्यात रॉयटर्सने अहवाल दिला होता की काही चिनी सोलर इन्व्हर्टरमध्ये संशयास्पद संवाद उपकरणे आढळली होती. २०२० मध्ये भारत-चीन सीमेवरील संघर्षानंतर भारताने टिकटॉक्सह अनेक चिनी ॲप्सवर बंदी घातली होती आणि विदेशी गुंतवणूक धोरण अधिक कठोर केले होते. गेल्या वर्षी लेबॉननमध्ये पेजरमध्ये दूरस्थ स्फोट घडवण्याच्या षटनेने भारतातही तंत्रज्ञानाच्या गैरवापराची भीती वाढवली आहे. जरी या नवीन नियमांमध्ये चीनसह सीमा सामायिक करणाऱ्या देशांचा स्पष्ट उल्लेख नसला तरी श्याओमीने एप्रिलमध्ये नमूद केले की, जेव्हा त्यांनी सीसीटीव्ही डिव्हाईसच्या चाचणीसाठी अर्ज केला, तेव्हा त्यांना चीनस्थित दोन कंत्राटी उत्पादकांची माहिती द्यावी लागली.

रक्तदान श्रेष्ठ पण व्यवस्थापन कनिष्ठ

आरोग्यव्यवस्थेत वेगाने आधुनिकता येते आहे. विज्ञान आणि तंत्रज्ञानातून लागलेले नवनवीन शोध अनेक अवघड शस्त्रक्रियादेखील सुसाध्य केल्या आहेत. म्हणजे एकीकडे साधनसामुग्रीची उपलब्धता आणि तंत्रज्ञानाने त्यात आणलेली सहजता आरोग्य किंवा वैद्यकीय क्षेत्रासाठी वरदान ठरलेली आहे. स्वाभाविकपणे अनेक प्रकारच्या व्याधी किंवा आजारांवरचे उपचार करता येतात. उपचारांमध्येच आवश्यक असणारा रक्तपुरवठा आणि त्याचे संकलन संवर्धन करण्याचे नवे तंत्र उपयुक्त ठरते आहे. नुकताच जागतिक रक्तदान दिवस साजरा झाला. रक्तदानाचे महत्त्व सांगितले गेले. रक्तदानाची आवश्यकता किंवा अनिवार्यता काय आहे हे आता वेगळ्या पद्धतीने सांगण्याची आवश्यकता उरलेली नाही. अनेक दुर्धर व्याधींसाठी वेगवेगळ्या गटाचे रक्त आवश्यक असते. विशेषतः मोठ्या शस्त्रक्रिया करीत असताना रुग्णाला सतत रक्तपुरवठा होणे आवश्यक असते. अशावेळी रुग्णांच्या नातेवाईकांकडून किंवा बाहेरच्या रक्तपेढ्यांमधून रक्त मागवले जाते. ऐनवेळेला तातडीच्या उपचारांमध्ये केव्हाही रक्ताची गरज पडू शकते. म्हणून अनेक रुग्णालयांमध्ये तातडीची व्यवस्था म्हणून रक्तसाठा तयारही ठेवलेला असतो. विशेषतः भारतासारख्या मोठी लोकसंख्या असलेल्या देशात अपघातांचे प्रमाण प्रचंड आहे. आणि यात जखमी होणाऱ्या म्हणजेच अपघातग्रस्तांना तातडीने रक्तपुरवठा करावा लागतो. तो वेळच्यावेळी उपलब्ध होणे तितकेच आवश्यक ठरते. अनेकवेळेला तसा तो उपलब्ध होत नाही. आणि वेळेवर रक्त उपलब्ध न झाल्याने एकूण देशभरामध्ये जवळपास पंधरा टक्के लोकांना जीव गमवावा लागतो. याचे महत्त्वाचे कारण म्हणजे आपल्याकडे रक्तसंकलनाचे किंवा रक्तदानाचे आकर्षण आहे. परंतु रक्तसंकलनाचे व्यवस्थापन नाही. यातला वेगवेगळ्या प्रकारचा विरोधाभास जर लक्षात घेतला तर आरोग्य किंवा वैद्यकीय उपचारांमध्ये अत्यंत महत्त्वाचा ठरणारा हा घटक उपचारापुरताच लक्षात घेतला जातो. त्याचे पूर्वनियोजित संकलन आणि योग्यवेळी योग्य ठिकाणी संयोजनही तितकेच गरजेचे ठरते. दुर्दैवाने आज या संदर्भात कोणतेही काटेकोर किंवा आधुनिक व्यवस्थापन नसल्याने अनेक ठिकाणी रक्ताचा टावडवा निर्माण होण्यापासून ते ज्यादा झालेले रक्त टाकून देण्यापर्यंतचा प्रकार पाहायला मिळतो.

महाराष्ट्राचे उदाहरण

अगदी महाराष्ट्राचे जरी उदाहरण घेतले तरी खूपच विपत्तित परिस्थिती पाहायला मिळते. राज्यात आज हजारो रक्तपेढ्या आहेत. त्यांच्याकडून अक्षरशः हजारो लीटर रक्ताचे संकलनही होत असते. परंतु त्याच्या योग्य पद्धतीने संवर्धन करण्याच्या सोयीसुविधा पाहायला मिळत नाहीत. रक्तपेढी किंणी सुरू करावी, त्याच्यासाठी कोणत्या गोष्टींची पात्रता किंवा निकष आवश्यक आहे. संकलन होणाऱ्या रक्ताचे कशा पद्धतीने संरक्षण केले जाणार आहे त्यासाठी आवश्यक साधनसामुग्री प्रशिक्षित कर्मचारी वर्ग या सान्या गोष्टींची आवश्यकता असते. अनेक रक्तपेढ्यांबाबत फारसे उत्साहवर्धक चित्र पाहायला मिळत नाही. संकलित केलेले रक्त किती काळ ठेवायचे याबद्दलही खूप संभ्रम असल्याचे सांगितले जाते. त्यातले

काही घटक काढून घेतल्यानंतर उरणारे रक्त वापरण्याची प्रक्रिया किंवा काढलेल्या घटकांचाही वेगवेगळ्या व्याधी किंवा रोगांसाठी होणारा उपयोग याबद्दलदेखील खूप जनजागृती होण्याची आवश्यकता आहे. अगदी गेल्या काही दिवसांपूर्वीच राज्य सरकारकडून नव्याने काही पन्नास संस्थांना रक्तसंकलनाची परवानगी दिली गेली. परंतु आज महाराष्ट्रात भरपूर रक्तपेढ्या आहेत त्यांच्याकडे असलेल्या रक्ताचा पुरेपूर वापर होत नसल्याच्याही तक्रारी येतात. आणि बरेचसे रक्त वाया जाण्याच्या घटनाही घडतात. कारण रक्तदान हे श्रेष्ठदान असे म्हणत उत्साहाच्या भरात संकलन मोठ्या प्रमाणावर होते. आणि यासाठी कुठलेही निमित्त पुरते. मग अनेक संस्थांचा वर्धापन दिन असला काय किंवा नेत्यांचे वाढदिवस असले काय यानिमित्ताने रक्तदान शिबीरे आयोजित होतात. कार्यकर्ते हजारोच्या संख्येने या उपक्रमात सहभागी होतात. एकाचवेळी अचानकपणे तयार होणारा हा रक्तसाठा ठेवायचा कसा कारण त्यासाठी लागणारी यंत्रसामुग्रीही अनेकांकडे नसते. विशेष म्हणजे रक्तदान करण्याच्या नियमावलीचेदेखील अनेक ठिकाणी पालन होत नाही. यासंदर्भात अनेक मोठ्या रुग्णालयांनीदेखील आपली नाराजी व्यक्त केली आहे. राजकीय दबावापोटी सरकारी रुग्णालयांमध्ये जमा होणारे हे रक्त जपून ठेवण्यात अनेक अडचणी येत असतात. ज्या रक्तदानाला श्रेष्ठदान म्हटले जाते. परंतु त्याचे अत्यंत कनिष्ठ व्यवस्थापन सर्वदूर पाहायला मिळते.

महत्त्वपूर्ण घटकाकडे दुर्लक्ष

एकूणच मानवी शरीरातला हा महत्त्वपूर्ण घटक एकाअर्थी दुर्मीळ असतो. प्रत्येक व्यक्तीच्या शरीरात साडेपाच ते सहा लीटरच रक्त असते. आणि प्रत्येक व्यक्ती एकावेळेला फक्त ३०० मिली रक्ताचे दान करू शकते. ते करण्यापूर्वी अनेक गोष्टींची खातरजमा अत्यंत महत्त्वाची ठरते. संबंधित व्यक्तीला कोणताही आजार असता कामा नये. किमान तीन महिने त्यांनी रक्तदान केलेले नसावे. थोडक्यात निर्दोष रक्त मिळावे आणि ते जपून ठेवणे सोपे जावे हा त्यामागचा उद्देश असतो. म्हणूनच या महत्त्वपूर्ण दुर्मीळ घटकाविषयी सातत्याने जनजागृती तर झाली पाहिजे, पण त्याही पेक्षा रक्तसंकलन आणि त्याचे संरक्षण संवर्धनासाठी उत्तम व्यवस्थापन शास्त्र विकसित केले पाहिजे. आजच्या आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या युगात खूप नवनवीन यंत्रांच्या माध्यमातून हे संवर्धन करता येणे शक्य आहे. याबरोबरच काही मिनिटांच्या आत रक्त उपलब्ध करून देण्याची ऑनलाईन व्यवस्थामुद्धा अस्तित्वात आली पाहिजे. अनेक वेळेला अगदी आणीबाणीच्या प्रसंगात रुग्णांच्या नातेवाईकांना रक्ताचा शोध घेत फिरावे लागते. ज्यातही ज्यांचा दुर्मीळ रक्तगट असतो. त्यांच्यासाठी मोठी कसोटीच असते. म्हणूनच या सगळ्या व्यवस्थापन शास्त्रात संगणकावरच्या एका क्लिकवर रक्तपुरवठ्यापासून ते रक्ताच्या संकलनसंवर्धनापर्यंतच्या व्यवस्था करता येऊ शकतात. काही प्रमाणात नवनवीन यंत्रसामुग्रीचा वापर होतो आहे. मोठमोठ्या औषध कंपन्यांकडून रक्तातले काढलेले घटक विकत घेतले जातात आणि ते वेगवेगळ्या प्रक्रियांमध्ये वापरलेही जातात. या सगळ्या गोष्टींसाठी शास्त्रशुद्ध अभ्यास गरजेचा ठरतो.

■ लंडन

इंग्लंडमधील ऐतिहासिक लॉर्ड्स मैदानावर दक्षिण आफ्रिका संघाने आयसीसी वर्ल्ड टेस्ट चॅम्पियनशिपच्या अंतिम सामन्यात ऑस्ट्रेलियाला ५ विकेटनी पराभूत करून इतिहास रचला. या विजयासह टेम्बा बावुमाच्या नेतृत्वाखालील दक्षिण आफ्रिका संघाने २७ वर्षांनंतर आयसीसीचे विजेतेपद आपल्या नावावर केले

आहे. यापूर्वी १९९८ मध्ये दक्षिण आफ्रिकेने आंतरराष्ट्रीय चषक जिंकला होता. मोठ्या सामन्यांमध्ये अपयशस्वी होण्यामुळे दक्षिण आफ्रिकेच्या क्रिकेट संघाला जागतिक क्रिकेटमध्ये चोर्कस म्हणून ओळखले जायचे. दक्षिण आफ्रिका संघाने शेवटचे आयसीसी स्पर्धेचे विजेतेपद विल्स इंटरनॅशनल कप (१९९८) मध्ये मिळवले होते. या संघाने जागतिक क्रिकेटमध्ये अनेकदा ‘चोर्कस’ असल्याचे सिद्ध केले होते.

भारताच्या सुरुची सिंगने नेमबाजीत जेतेपद पटकावले

■ म्युनिक

भारताची सुरुची सिंगने नामवंत नेमबाजांचा सहभाग असलेल्या आयएसएसएफ वर्ल्ड कपमध्ये सलग तिसरे सुवर्णपदक मिळवत महिलांच्या १० मीटर एअर पिस्तूल प्रकारात जेतेपद पटकावले. तिची ही तिसरी वर्ल्डकप स्पर्धा असून, १९वर्षीय सुरुचीने सुवर्णपदकाची हॅट्ट्रिक तर एकंदर चौथे वैयक्तिक सुवर्ण मिळविले. एप्रिलमध्ये ब्युनॉस एअर्स व लिमा येथे झालेल्या स्पर्धेतही तिने सुवर्ण मिळविले होते. तिने अंतिम फेरीत २४१.९ गुण नोंदवत पहिले स्थान पटकावले. कांस्य मिळविणाऱ्या चीनच्या क्रियाङ्गुन याओला (२२१.७) मागे टाकत १०.५ गुणांची आघाडी घेतली तर गैय्य मिळविणाऱ्या फ्रान्सच्या कॅमिले जेद्रेजेव्स्कीला (२४१.७) ९.५ गुण मिळविता आले. सुरुचीने शेवटच्या शॉटमध्ये ९.५ गुण नोंदवल्याने तिचे सुवर्णपदक निश्चित झाले.

भारताविरुद्धच्या टी-२० मालिकेसाठी इंग्लंड महिला संघ जाहीर

■ लंडन

भारताविरूद्धच्या ५ टी-२० सामन्यांच्या मालिकेसाठी इंग्लंड महिला संघाची घोषणा इंग्लंड आणि वेल्स क्रिकेट बोर्डाने केली. याआधीच भारतीय महिला संघ जाहीर झाला होता. इंग्लंडच्या संघात स्टार अष्टपैलू सोफी एक्लेस्टोन पुन्हा परतली आहे. जी सध्या क्रिकेटपासून लांब होती.

वेगवान गोलंदाज लॉरेन फिलरलाही इंग्लंडच्या संघात संधी देण्यात आली आहे.तर लेग-स्पीयर सारा र्ग्लेनला मात्र बाहेरचा रस्ता दाखवण्यात आला. मागील महिन्यात वेस्ट इंडिजविरुद्धच्या मालिकेदरम्यान दुखापतग्रस्त झालेली हीथर नाईट देखील या मालिकेत दिसणार नाही.

मोहम्मद युसूफने दिला एनसीएच्या फलंदाजी प्रशिक्षकपदाचा राजीनामा

■ कराची

पाकिस्तानचे माजी फलंदाज मोहम्मद युसूफ यांनी राष्ट्रीय क्रिकेट अकादमीच्या फलंदाजी प्रशिक्षकपदाचा राजीनामा दिला. त्यांच्या राजीनाम्याबाबत पाकिस्तान क्रिकेट बोर्डाकडून अद्याप कोणतीही माहिती दिली नाही. परंतु त्यांनी राजीनाम्याबद्दल सांगितले की, गेल्या आठवड्यातच बोर्डाने माझा राजीनामा स्वीकारला. राजीनामा देण्याचा निर्णय हा पूर्णपणे वैयक्तिक आहे. मोहम्मद युसूफ क्रिकेटमधून निवृत्ती घेतल्यानंतर कोचिंगमध्ये सक्रिय झाले. गेल्या अनेक वर्षांपासून ते एनसीएचे फलंदाजी प्रशिक्षक होते. त्यांनी केवळ अंडर-१९ संघासोबतच नव्हे तर पाकिस्तानच्या वरिष्ठ संघासोबतही फलंदाजी प्रशिक्षक म्हणून काम केले. त्यांच्या प्रशिक्षणादरम्यान पाकिस्तान संघाला अनेक चांगले फलंदाज मिळाले. माजी वेगवान गोलंदाज आकिब जावेद यांना एनसीएचे संचालक म्हणून नियुक्त करण्यात आले. या निर्णयावर युसूफ नाराज होते. त्यांची ज्येष्ठता बघितली तर त्यांना या पदावर बढती मिळायला हवी होती, असे मत युसूफ यांचे होते. या नाराजीमुळे त्यांनी राजीनामा सादर केल्याचे बोलले जात आहे. तो राजीनामा आता पाकिस्तान क्रिकेट बोर्डाने देखील स्वीकारला.

आशियाई जिम्नॅस्टिक्स चॅम्पियनशिपमध्ये भारताच्या प्रणती नायकला कांस्यपदक

■ जेचियोन

कोरियातील जेचियोन येथे झालेल्या आशियाई आर्टिस्टिक जिम्नॅस्टिक्स चॅम्पियनशिपच्या महिला या व्हॉल्ट स्पर्धेत भारताच्या प्रणती नायकने कांस्यपदक जिंकले. या स्पर्धेच्या अंतिम फेरीत ३० वर्षीय प्रणती नायकने १३.४६६ गुणांसह तिसरे स्थान पटकावले. चीनच्या झॉंग यिहानने अव्वल आणि व्हिएतनामच्या नुयेन थी किन्ह न्हू याने दुसरे स्थान पटकाविले.

प्रणतीने पात्रता फेरीत १३.०८३ गुणांसह चौथे स्थान मिळवून अंतिम फेरीत प्रवेश केला होता. या विजयासह प्रणती आता आशियाई अजिंक्यपद स्पर्धेत सर्वाधिक पदके जिंकणारी भारतीय जिम्नॅस्ट बनली आहे. तिने २०१५च्या हिरोशिमामध्ये कांस्य आणि २०२४ च्या ताश्कंदमध्ये सुवर्णपदक जिंकणाऱ्या दीपा कर्माकरला मागे टाकले. यापूर्वी तिने उलानबातर (२०१९) आणि दोहा (२०२२) येथे महिलांच्या व्हॉल्ट स्पर्धेतही पोडियमवर स्थान मिळवले होते.

३.६ मिलियन डॉलर मिळाले

दक्षिण आफ्रिकेच्या संघाला विजेतेपदासह ३.६ मिलियन डॉलर अंदाजे ३१ कोटी बक्षीसाची रक्कम जिंकली. मागच्या दोन पर्वातल्या विजेत्या संघाला १.६ मिलियन डॉलरचे बक्षीस देण्यात आले होते. दुसऱ्या बाजूला उपविजेता संघ असलेल्या ऑस्ट्रेलियाच्या संघाला २.१६ मिलियन डॉलर म्हणजेच १८ कोटी, ४७ लाख, ५५ हजार, ६०० रुपये बक्षीसाची रक्कम मिळाली.

स्मिथच्या बोटाला फ्रॅक्चर

फलंदाज स्टीव्ह स्मिथने टेम्बा बावुमाचा झेल सोडला. त्यावेळी स्मिथच्या बोटालाही दुखापत झाली. ज्यामुळे तो क्षेत्ररक्षण करू शकला नाही. त्यानंतर आज त्याच्या बोटाला फ्रॅक्चर झाल्याचे उघड झाले.

काईल व्हेरियन खूप घाबरला होता

दक्षिण आफ्रिकेचा फलंदाज व्हेरियन म्हणाला की, सध्या मला बरे वाटत आहे. मी सकाळपासून सामना पाहत होतो आणि विचार करत होतो की, मला कदाचित फलंदाजी करायला मिळणार नाही. जेव्हा मी क्रीजकडे चालत होतो तेव्हा मी खूप घाबरलो होतो. मला असे कधीच वाटले नव्हते. या विजयाचा खूप अर्थ आहे. मी थोडा भावनिक झालो आहे. हा एक अविश्वसनीय अनुभव आहे.

भारतीय संघाच्या अपुऱ्या सरावाबाबत गोलंदाजी प्रशिक्षक मॉर्केलला चिंता

■ बेकनहॅम

आव्हान असेल, असेही मॉर्केल म्हणाला.

भारतीय संघ सध्या पाच सामन्यांच्या कसोटी मालिकेला सुरुवात होण्यास केवळ आठवडाभराचा कालावधी शिल्लक असताना भारतीय संघाच्या अपुऱ्या सरावाविषयी गोलंदाजी प्रशिक्षक मॉर्ने मॉर्केलने चिंता व्यक्त केली. इंग्लंडमधील लहरी वातावरणात वेगवान गोलंदाजांना मदत मिळते. मात्र, परिस्थिती अनुकूल असताना वाहवत न जाणे आणि चेंडूवर नियंत्रण राखणे हेच गोलंदाजांसमोरील मोठे आव्हान असेल, असेही मॉर्केल म्हणाला. भारतीय संघ सध्या इंग्लंडच्या दौऱ्यावर असून, २० जूनपासून पाच सामन्यांची कसोटी मालिका खेळणार आहे. त्या पार्श्वभूमीवर मॉर्केल काही खेळाडूंनी लाल चेंडूने फारसा सराव केलेला नाही. याची थोडी काळजी वाटत आहे.मात्र,इंग्लंडमध्ये दाखल झाल्यापासून तीन दिवसांत आमचे खेळाडू बरीच मेहनत घेत आहेत. त्यांच्यात आत्मविश्वास दिसून येत आहे.

इंग्लंड महिला संघ

नेट सायव्हर-ब्रंट (कर्णधार), एम आलॉट, टॅमी ब्युमोंट, ऑलिस कॅप्सी, लॉरेन बेल चार्ली डीन, सोफिया डंकले, सोफी एक्लेस्टोन, लॉरेन फाइजर, एमी जोन्स, डॅनी व्हाट-हॉज, पेज स्कॉफिल्ड, लिन्से स्मिथ, इस्सी वीग.

आनंद व्यक्त करण्यात आला आहे. त्या म्हणाल्या की, सोफीचे संघात पुनरागमन ही आपल्या सर्वांसाठी एक आनंदाची बाब आहे. ती आमच्या संघाची सामना जिंकून देणारी महत्त्वाची खेळाडू आहे.

कोल्हापुरात ९ जुलैपासून जिल्हा बॅडमिंटन स्पर्धा

■ कोल्हापूर

कोल्हापूर जिल्हा बॅडमिंटन असोसिएशनतर्फे ९ ते १३ जुलैदरम्यान अंबाई डिफेन्स कॉलनी हॉलमध्ये जिल्हा अजिंक्यपद बॅडमिंटन स्पर्धा होणार आहे. या स्पर्धा १०, १३, १५, १७ आणि १९ वर्षांखालील मुले-मुली, एकेरी आणि १५, १७ आणि १९ वर्षांखालील मुले-मुली दुहेरी, पुरुष आणि महिला एकेरी, पुरुष दुहेरी, ३५ वर्षांवरील पुरुष दुहेरी, ५० वर्षांवरील पुरुष दुहेरी अशा विविध गटांत स्पर्धा घेतल्या जाणार आहेत. स्पर्धेत सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या खेळाडूंनी ६ जुलैपर्यंत सहभाग नोंदवावा. अधिक माहितीसाठी सचिव तन्मय करमरकर यांच्याशी संपर्क साधवा, असे आवाहन जिल्हा बॅडमिंटन असोसिएशनतर्फे केले.

सुविचार

विलास कोळेकर
खंडाळा, रत्नागिरी. मोबा.९४२२४२०६११

संगत नेहमी चांगल्या माणासांशी करा. कारण या जगात घडविणारे कमी आणि बिघडवणारे जास्त आहेत.

पं

चां

ग

रविवार, १५ जून, २०२५
शक १९४७ विश्रवसुनामसंवत्सर

रवी उदय - ०६-०२

रवी अस्त- १९-१६

ज्येष्ठ कृष्ण चतुर्थी

नक्षत्र : श्रवण

-- जन्मराशी --

००-०१ ते २४-०० मकर

सूर्य मिथुन सकाळी ६.४४, **पुण्यकाळ** सकाळी ६.४४ ते दुपारी १.०८, **यादवराव महाराज पुण्यतिथी-यापेवाडा : जागतिक फादर्स डे**

मुद्रक, प्रकाशक **सौ. जयश्री रमाकांत खाडिलकर-पांडे** यांनी हे दैनिक नवाकाळ ऑफिस आणि नवाकाळ प्रेस करिता १) दोंगट मीडिया प्रा.लि., पत्ता: प्लॉट नं. २२, दिघा एमआयडीसी, टीटीसी इंडस्ट्रीयल एरिया, विण्ण नगर, दिघा, नवी मुंबई -४००१०८. २) एलिगंट ऑफसेट प्रिंटर्स प्रा.लि., पत्ता: प्लॉट नं.एफ ७-१ आणि एफ ७-२/२, एमआयडीसी, शिरोली इंडस्ट्रीयल एरिया, शिरोली गाव. ता.हातकणंगले, जिल्हा कोल्हापूर - ४१६१२२ येथे छापून घेतले व नवाकाळ विल्डिग, १३ नवाकाळ पथ, खाडीलकर रोड, गिरगांव, मुंबई -४००००४ येथे प्रसिद्ध केले.

संपादक : **रोहित रमाकांत पांडे** • कार्यकारी संपादक- **समीर करंबे** (*पी.आर.बी. कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी कार्यकारी संपादक यांच्यावर आहे.)

संपर्क : संपादक विभाग: ८६५२२०१४४०, जाहिरात विभाग : ८१०८११६४२३, ८१०८११६४२९, छोटेच्या जाहिराती: ८४२२८७४४५. वितरण विभाग : ९५१४९३६४४१ ई-मेल: navakal.1923@gmail.com

*नवाकाळ ऑफिस व नवाकाळ प्रेस’चे प्रकाशन दैनिक ‘नवाकाळ’ आर.एन.आय.क्र.१८१४/५७

स्थापना ७ मार्च १९२३/ फाल्गुन वद्य ५ शके १८४४

Printed and Published by **Jayshree Ramakant Khadilkar-Pande**
On behalf of Navakal Office And Navakal Press. Printed at 1) Dangat Media Pvt. Ltd., Address : Plot No.22, Digha M.I.D.C., TTC Industrial Area, Vishnu Nagar, Digha, Navi Mumbai - 400 708. . 2) Elegant Offset Pvt. Ltd., Address : Plot No.F7-1 & F7-2/2, M.I.D.C., Shiroli Industrial Area, Village Shiroli, Tal. Hatkanagle, Dist Kolhapur-416122. Published at Navakal Building, 13 Navakal Path, Khadilkar Road, Girgaon, Mumbai - 400 004.
Editor - **Rohit Ramakant Pande** • Executive Editor - **Sameer Karambe** (*As per P.R.B. law Executive Editor will be responsible for all the content in Daily Navakal)

पाककृती

बनाना कप केक

★ **साहित्य** :- पिकलेली केळी-दोन, रवा-एक कप, दही-दोन चमचे, रिफाईंड तेल-दोन चमचे, साखर-चवीनुसार, बेकिंग सोडा-एक चमचा, वेलची पूड-अर्धा चमचा, टुटी-फुटी-एक चमचा

★ **कृती** :- सर्वात आधी पिकलेली केळी सोलून मॅश करा. आता एका भांड्यात रवा घ्या आणि त्यात दही घाला. तुम्हाला हवे असल्यास, रव्याऐवजी तुम्ही मैदा वापरू शकता. रवा आणि दह्याच्या या मिश्रणात रिफाईंड तेल घाला. तसेच तेलाऐवजी तुम्ही बटर किंवा देशी तूप वापरू शकता. तसेच आवश्यक प्रमाणात साखर घाला. आता दही, रवा आणि तेलाच्या या मिश्रणात वेलची पूड वापरा. आता चांगले फेटून घ्या. या मिश्रणात मॅश केलेले केळे घाला. चांगले फेटून त्यात टुटी-फुटी घाला. नंतर हे मिश्रण १५ मिनिटे बाजूला ठेवा जेणेकरून रवा पूर्णपणे विरघळेल आणि मिसळेल. आता एका जाड तळाच्या पॅनमध्ये मीठ टाका आणि सॅसवर ठेवा. जेव्हा हे पॅन चांगले गरम होईल तेव्हा त्यात पॅनकेक सावा ठेवा. पॅन गरम होत असताना, मिश्रण केक साच्यात फिरवा. पण उलटण्यापूर्वी, त्यात बेकिंग सोडा मिसळा आणि चांगले फेटून घ्या. नंतर मिश्रण सर्व साच्यात ओता आणि ते सेट होऊ द्या. जर तुमच्याकडे साचा नसेल तर तुम्ही एक वाटी देखील वापरू शकता. नंतर हे सर्व साचे गरम पॅनमध्ये ठेवा आणि अर्ध्या ताप्यासाठी मंद आचेवर वाफ येण्यासाठी सोडा. तर चला तयार आहे बनाना कप केक. यावर तुम्ही केळीचे छान बारीक कापने देखील सजवू शकतात.

ताळगाव-करंझाळे रस्त्याचे पावसात डांबर गेले वाहून

पणजी

उत्तर गोवा जिल्ह्यातील पणजी शहराच्या सीमेवरील ताळगाव - करंझाळे रस्त्याची पावसामुळे दुर्दशा झाली आहे. पावसामुळे या रस्त्यावरील संपूर्ण डांबर वाहून गेल्याने रस्ता चिखलमय झाला आहे. याबाबत स्थानिक नागरिकांनी तक्रारी करूनही रस्ते विभाग त्याकडे कानाडोळा करत आहे. पणजी शहराच्या पूर्वेकडील भागात असलेल्या ताळगावातील चामुंडा भागातून हा रस्ता थेट करंझाळेला जातो. वास्तविक करंझाळेला जाण्यासाठी मिरामार येथून रस्ता आहे, पण हा रस्ता कमी अंतराचा असल्यामुळे बहुसंख्य स्थानिक लोक करंझाळेला जाण्यासाठी ताळगाव रस्त्याचा वापर करतात. याच रस्त्यावरील डांबर पावसामुळे पूर्णपणे वाहून गेले आहे. डांबर वाहून गेल्याने रस्त्याची दुर्दशा आहे. या रस्त्यावर अपघातांच्या घटना वाढत चालल्या आहेत. ताळगाव पंचायतीला या रस्त्यावर झालेल्या अपघातांची माहिती काही ग्रामस्थानी दिली आहे.

जम्मू-काश्मीरमध्ये वणवा महामार्गासह गावांना धोका

रियासी

जम्मूकाश्मीरच्या रियासी जवळच्या जंगलात लागलेल्या वणव्याने आता रौद्र रुप धारण केले असून ही आग राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक १४४ ए व जवळच्या गावांजवळ आली आहे. त्यामुळे अनेक गावांमधील घरांना व नागरिकांना धोका निर्माण झाला आहे. रियासीजवळचा हा वणवा काही दिवसांपूर्वीच लागला होता. तो विझवण्याचे प्रयत्न सुरू होते. कालपासून हा वणवा अधिक भडकला असून वाऱ्यामुळे तो वेगाने पसरत आहे. या जंगलातून जाणाऱ्या महामार्गाला व आजूबाजूच्या अनेक गावांना याचा धोका निर्माण झाला आहे. अग्निशमन दल हा वणवा विझवण्याचा प्रयत्न करत असून प्रशासनाने गावे रिकामी करण्याची योजना केली आहे. जंगलात वेगवेगळ्या भागात लागलेली ही आग विझवता येत नाही. येत्या दोन दिवसात हा वणवा विझण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

हल्ल्यांमुळे तेहरानमधील भारतीय विद्यार्थ्यांमध्ये भीती

तेहरान

इस्त्रायल व इराण युद्धाच्या पार्श्वभूमीवर इराणमध्ये शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांमध्ये भीतीचे वातावरण आहे. आम्हाला इथून सुरक्षित भारतात घेऊन जाण्याचे आवाहन त्यांनी केले. भारतीय दूतावास या विद्यार्थ्यांच्या संपर्कात आहे. इस्त्रायलने काल इराणवर हल्ले केले. त्यानंतर आज इराणने इस्त्रायलवर हल्ले केले. या सततच्या हल्ल्यांमुळे इराणच्या तेहरान वैद्यकीय विद्यापीठात शिक्षण घेत असलेले भारतीय विद्यार्थी भीतीच्या छायेत आहेत. इथे कधीही सायरन वाजतात व नंतर हल्ले होतात अशी स्थिती आहे. विद्यापीठ प्रशासनाने या विद्यार्थ्यांशी चर्चा करून त्यांना शांत राहण्याचे आवाहन केले असले तरी ते तिथे सुरक्षित कसे राहू शकतील या प्रश्नाचे उत्तर दिलेले नाही. उत्तर प्रदेशच्या आझमगढ येथील विद्यार्थिनी अलिशा रिजवीने ही माहिती दिली आहे.

परकीय गंगाजळी वाढली! ६९६ अब्ज डॉलरवर पोहोचली

नवी दिल्ली

रिझर्व्ह बँकेने काल शुक्रवार १३ जून रोजी जाहीर केलेल्या अधिकृत आकडेवारीनुसार, ६ जून २०२५ रोजी संपलेल्या आठवड्यात भारताचा परकीय चलन साठा ५.१७ अब्ज डॉलर्सने वाढून ६९६.६५६ अब्ज डॉलरवर पोहोचला आहे. सप्टेंबर २०२४ मध्ये देशाची परकीय गंगाजळी ७०४.८९ अब्ज डॉलर्स इतक्या विक्रमी पातळीवर होती. आताची ही परकीय गंगाजळी उच्चांकी पातळीपासून फक्त १.२ टक्के दूर आहे.

भारताची परकीय चलन हे ६ जून रोजी संपलेल्या आठवड्यात ३.४७२ अब्ज डॉलर्सने वाढून ५८७.६८७ अब्ज डॉलरवर पोहोचली. ३० मे रोजी संपलेल्या मागील आठवड्यात, परकीय चलन भांडवलात १.२३ अब्ज डॉलर्सची घट झाली होती.

कैलास-मानसरोवर यात्रेसाठी पहिला जत्था रवाना होणार

नवी दिल्ली

कोविड-१९ मुळे पाच वर्षांपूर्वी स्थगित करण्यात आलेली कैलास- मानसरोवर यात्रा पुन्हा सुरू होत आहे. यात्रेकरूंचा पहिला जत्था उद्या रविवार १५ जून रोजी यात्रेसाठी रवाना होईल. उत्तर प्रदेशचे पर्यटन आणि सांस्कृतिक मंत्री जयवीर सिंह या यात्रेकरूंना हिरवा झेंडा दाखवतील. यात्रेकरूंच्या या तुकडीत सुमारे ५० यात्रेकरू असणार आहेत. कैलास-मानसरोवर यात्रा ३० जून रोजी सुरू होणार असून, २५ ऑगस्टपर्यंत चालणार आहे. त्यासाठी पहिल्या टप्प्यातील ५० यात्रेकरू हे गाझियाबादमधील कैलास-मानसरोवर भवनात पोहोचतील. प्रवाशांच्या सोयीसाठी उत्तर प्रदेश सरकारने विशेष व्यवस्था केली आहे. हे भवन उत्तर प्रदेश राज्य पर्यटन विकास महामंडळ द्वारे चालवले जाते.

पंढरपूर विठ्ठलाच्या टोकन दर्शनाला आजपासून सुरुवात

पंढरपूर

तिरुपती बालाजीच्या धर्तीवर आता श्री विठ्ठल-रुक्मिणी मंदिरातही टोकन प्रणालीद्वारे दर्शनाची सुविधा सुरू करण्यात येत आहे. उद्यापासून टोकन दर्शन व्यवस्थेची प्रायोगिक चाचणी होणार असून त्यासाठी १२०० टोकन उपलब्ध करून देण्यात आली आहेत. गेल्या अनेक वर्षांपासून भाविकांकडून टोकन दर्शनाची मागणी होत होती. मंदिर समितीने कंपनीशी करार केला. विशेष सॉफ्टवेअर तयार करून ही प्रणाली विकसित केली आहे. WWW.vitthalrukminimandir.org धारकांसाठी स्वतंत्र प्रवेशद्वार व प्रतीक्षा हॉल उभारला आहे.

गँगस्टर लकडावालाच्या साथीदार सलीमला जामीन

मुंबई

गँगस्टर एजाज लकडावालाचा साथीदार सलीम महाराज याला विशेष मोक्का न्यायालयाने काल जामीन मंजूर केला. विशेष सत्र न्यायाधीश सी. एस. बाबीस्कर यांनी म्हटले की, २०११ मध्ये झालेल्या गोळीबार आणि खंडणी प्रकरणात ऑक्टोबर २०२० मध्ये अटक केली होती. सलीमने लकडावालाला माहिती पुरवल्याचा आरोप करण्यात आला होता. या प्रकरणात त्याला विशेष मोक्का न्यायालयाने काल जामीन मंजूर केला. विशेष सत्र न्यायाधीश सी. एस. बाबीस्कर यांनी म्हटले की, आरोपीने थेट धमक्या किंवा खंडणी मागितली नव्हती. तसेच मलकडावालाशी त्याचे थेट संबंध असल्याचे कोणतेही पुरावे नाहीत.

मणिपूरमध्ये ग्रेनेडसह शस्त्रसाठा जप्त

इंफाळ

मणिपूरमध्ये सुरक्षा यंत्रणांनी संयुक्तपणे राबवलेल्या धाडसत्रात पाच जिल्ह्यांमधून ३२८ बंदुका आणि ग्रेनेडसह मोठ्या प्रमाणावर शस्त्रास्त्रांचा साठा जप्त करण्यात आला. याबाबत अतिरिक्त पोलीस महानिरीक्षक लहरी दोरजी लहटू यांनी सांगितले की, मणिपूर पोलीस, लष्कर, आसाम रायफलस आणि केंद्रीय सशस्त्र पोलीस दल यांच्या संयुक्त पथकांनी १३ जूनच्या मध्यरात्री इंफाळ खोऱ्यातील इंफाळ पूर्व, इंफाळ पश्चिम, बिष्णुपूर, कार्काचिंग आणि थोबल या पाच जिल्ह्यांत धाडसत्र राबवले. या कारवाईत एकूण ३२८ बंदुका, ग्रेनेड आणि अन्य स्फोटके जप्त करण्यात आली. जप्त करण्यात आलेल्या शस्त्रांमध्ये १५९ एसएलआर रायफलस, ६५ इन्सास रायफलस, इतर प्रकारच्या ७३ रायफलस, ५ कार्बाईन गन्स आणि २ एमपी-५ गन्स यांचा समावेश आहे. याबद्दल मोठ्या प्रमाणावर ग्रेनेड्स आणि स्फोटकांचा साठाही आढळून आला.

भिवंडीत केमिकल गोदामाला आग

भिवंडी

भिवंडीच्या वळपाडा परिसरातील प्रितेश कॉम्प्लेक्सच्या गोदामाला आज भीषण आग लागली. सुदैवाने या आगीत कोणतीही जीवितहानी झाली नाही. परंतु मोठ्या प्रमाणात वित्तहानी झाल्याची माहिती आहे. घटनेची माहिती मिळताच अग्निशमन दलाचे बंब आणि बचावपथक घटनास्थळी दाखल झाले. या गोदामात मोठ्या प्रमाणात रसायनांचा साठा होता. त्यामुळे आगीने काही वेळातच रौद्र रूप धारण केले.

घाटकोपर रेल्वे स्थानकात अपघातात अंध प्रवाशाचा मृत्यू

मुंबई

मध्य रेल्वेच्या घाटकोपर रेल्वे स्थानकात लोकलमधून उतरणाऱ्या एका अंध प्रवाशाचा फलाट आणि लोकलच्या फटीत पडून मृत्यू झाला. ही घटना काल रात्री ८ च्या सुमारास घडली. अपघातानंतर जखमी अवस्थेत प्रवाशाला राजावाडी रुग्णालयात दाखल केले. मात्र, त्याला मृत घोषित करण्यात आले. काल सायंकाळी ७.४४ च्या सुमारास मध्य रेल्वेच्या पळ रेल्वे स्थानकातून ठाण्याला जाणारी धीमी लोकल रात्री ८ च्या सुमारास घाटकोपर स्थानकाच्या फलाट क्रमांक १ वर आली. यावेळी हा अंध प्रवासी लोकलमधून उतरण्याचा प्रयत्न करत असताना त्याचा तोल गेला आणि तो फलाट आणि लोकलच्या फटीत पडला. या घटनेनंतर घाटकोपर स्थानकात प्रचंड गर्दी झाली. घटनास्थळी रेल्वे पोलीस पोहचून त्यांनी गर्दी हटवली.

उरण तालुक्यातील जेद्दीवर प्रवासी सुविधांची मोठी वानवा

रायगड

उरण तालुक्यातील मोरा ते भाऊचा धक्का, करंजा ते रेवस अशी जलवाहतूक चालते. मात्र दररोज हा जलप्रवास करणाऱ्या शेकडो प्रवाशांना जेद्दीवर विविध गैरसोयींना तोंड द्यावे लागत आहे. यामध्ये शौचालयाची अवस्था बिकट झाली असून, निवारा शेडमध्ये सुविधांची वाणवा दिसत आहे. उरणमधील मोरा बंदर ते मुंबईतील भाऊचा धक्का हा जलप्रवास अवघ्या ४० ते ५० मिनिटांचा आहे. प्रवासी भाडेही वाजवी असल्याने प्रवाशांचा या जलवाहतुकीला चांगला प्रतिसाद दिसून येतो. परंतु प्रवाशाला मात्र जेद्दीवरील असुविधांचा सामना करावा लागत आहे. कित्येक वर्षांपासून एकाच ठेकेदाराकडे प्रवासी लॉन्चचा ठेका असून, तिथे जुन्याच बोटी चालवल्या जात आहेत. या

कामगार विमा रुग्णालयातील कर्मचारी ६ महिने पगाराविना

मुंबई

कांदिवली येथील राज्य कामगार विमा रुग्णालयातील १७० कंत्राटी कर्मचाऱ्यांना गेल्या सहा महिन्यांपासून पगार मिळालेला नाही. याबाबत रुग्णालय प्रशासनाकडे पत्रव्यवहार करूनही कामगारांच्या प्रश्नाकडे कानाडोळा केला जात असल्याचा आरोप कंत्राटी कामगारांनी केला आहे. काही महिन्यांपूर्वी राज्य कामगार विमा योजनेच्या महाराष्ट्रातील सर्व रुग्णालयात विविध पदांवर कंत्राटी कर्मचाऱ्यांची मोठ्या प्रमाणात भरती करण्यात आली आहे. मुंबईतील कांदिवली,

नंदुरबारमधील बोरझर होणार आता ‘मधाचे गाव’

नंदुरबार

राज्य सरकारने प्रत्येक जिल्ह्यात एक मधाचे गाव करण्यासाठी १७ कोटींचा निधी मंजूर केला आहे. त्यानुसार नंदुरबार जिल्ह्यातील नवापूर तालुक्यातील बोरझर या गावाची ‘मधाचे गाव’ म्हणून निवड केली आहे. ही निवड प्रायोगिक तत्वावर केली असल्याची माहिती जिल्हा खादी ग्रामोद्योग अधिकारी व ‘मधाचे गाव’ समितीचे सचिव राजेश गवांदे यांनी दिली. जिल्हाधिकारी डॉ. मिताली सेठी यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या जिल्हा सनियंत्रण समितीच्या बैठकीत हा निर्णय घेण्यात आला. ‘मधाचे गाव’ अशी निवड झाल्यामुळे आता या बोरझर गावामध्ये एक समिती स्थापन केली जाणार आहे. तसेच या गावाकडे योजना पुढील वर्षभर सुरू ठेवण्याची जबाबदारी निश्चित केली जाणार आहे. त्यासाठी ग्रामपंचायतीकडून हमीपत्र घेण्यात येणार आहे. मधाचे गाव योजना राबवण्यासाठी खादी व ग्रामोद्योग मंडळाकडे

मुंबईत १६ जूनपासून आशासेविकांचे आंदोलन

मुंबई

मुंबईत सोमवार १६ जूनपासून महापालिकेच्या आशासेविका, प्रलंबित मागण्यांसाठी आंदोलन करणार आहेत. एकनाथ शिंदे मुख्यमंत्री असताना आशा सेविकांनी ४५ दिवस आंदोलन केले होते. त्यावेळी शिंदे सरकारने मागण्या पूर्ण करू, असे आश्वासन दिले होते पण अजूनही मागण्या पूर्ण झालेल्या नाहीत, असा आरोप आशासेविकांनी केला आहे. २९ जुलै २०२४ रोजी घेण्यात आलेल्या निर्णयाची तातडीने अमलबजावणी करावी,

निधीवरून शिंदे गटाची नाराजी! सरनाईकांचे थेट मुख्यमंत्र्यांना पत्र

मुंबई

धाराशिवचे तत्कालीन पालकमंत्री तानाजी सावंत यांच्या काळात अजित पवारंनी धाराशिव जिल्हा नियोजन समितीच्या २६८ कोटींच्या विकासनिधीला स्थगिती दिली होती. सरकार बदलले तरी त्यावरील स्थगिती उठली नसल्याने निधीअभावी कोणतेही काम करता येत नाही. त्यामुळे स्थगिती मागे घेण्यात यावी, अशी मागणी करणारे पत्र सरनाईक यांनी फडणवीसांना दिले आहे. याबाबत प्रताप सरनाईक म्हणाले की, मी धाराशिवचा पालकमंत्री असूनही निधीअभावी कामे करता येत नाहीत. जिल्ह्यातील अनेक विकासकामे खोळबली आहेत. यामुळे मी दुःखी आहे. मी माझी वेदना राज्याच्या मुख्यमंत्र्यांपर्यंत पोहोचवली आहे. २०२४-२०२५ मधील उर्वरित निधीच्या वितरणामे सर्व सदस्यांनी मंजुरी होती. मात्र, भाजपा आमदार राणा जगजितसिंह पाटील यांनी अर्थमंत्री अजित पवार यांच्याकडे काही आक्षेप नोंदवले. यामुळे निधी रोखण्यात आला. त्यांनी निधीविषयी माझ्याशी कोणताही संवाद साधला नाही किंवा मी

शादी, उत्सव या त्योहार ...

लिज्जत पापड़ हो हरबार ...

कर्म

कुर्रम्...

कुर्रम्

कर्म...

लिज्जत

पापड़

Website : www.lijjat.com

Email : enquiry@lijjat.com

नवाकाळ शब्दकोडे-१२८३

आडवे शब्द –

१. भाळ, ललाट
३. नोकर
५. चिखल
७. कुरूप
११. गुंडांनी धमकावून उकळलेले धन
१२. वादळ
१३. चौकशी
१४. ज्ञानेश्वरांतील प्रार्थना
१७. मुंबईचे एक उपनगर, जिना
१९. पेठ, मोहल्ला
२०. निकामी; खेळताना आउट झालेला
२१. ग्लानी, उत्साहाचा अभाव
२१. जुन्या काळचे एक माप, साधारण चाळीस शेर
२२. धीर सुटलेला, निराश
२५. उपमर्द
२७. जीव
२८. आंब्याच्या कोयीपासून किंवा करवंटीपासून केलेली छोटी पळी
३१. अदा, सवय
३३. कोवता
३५. खुशामतीखातर दिलेली भेटवस्तू
३७. उन्माद
३८. शेजारी
४१. चढेल, गर्विष्ठ
४४. गरीब
४५. आपलेच खरे करणे
४६. कंटाळा, उबग
४७. त्रासलेला
४८. कापडाच्या दुकानातले अखंड कापडाचे टाण
५०. कुंपण
५१. विपरीत बुद्धी
सुचण्याचा काळ
५३. लढाऊ नौकांचा ताफा, नाविक दल
५४. उताविलपणा
५६. मोठा
५७. झावळीच्या पातीतील काडी
५८. कार्यक्रम, सोहळा
५९. मिश्रण, खिचडी
६१. दळलेली हळद
६२. सुटलेले पोट, ढेरी
६३. हाळी, हाक
६५. ओहोटीनंतर येणारी
६६. गायक
६९. रष्ट, रुसलेला
७१. गेरू
७२. लुच्चा, ठक
७४. शेणी
७५. कारस्थान रचताना झालेले एकमत
७७. रात्र
७८. सूर्य
८०. खूप खाणारा
८२. बैठ्या खेळाचा मॉडलेला डाव; तत्का; पडदा
८३. हत्ती, गज
८५. धार्मिक व्रत
८७. रामाचे एक गुरू
९१. लहानसहान, किरकोळ
९४. संवत्सर
९५. सोंगटी
९७. चालवणारा, ड्रायव्हर
९९. विडा रंगवणारा
घटक
१००. नवरदेव
१०१. फोडणी दिलेले ताक
१०२. होडी
१०४. मार्ग, वाट
१०६. आठवड्याचा एक भाग
१०७. समाविष्ट, अंतर्भूत
१०९. पृथ्वी
११०. वाजवीहून जास्त
१११. सकृतदर्शनी
११३. वर्तुळ
११४. कुबेराचा सेवक
११५. पद्धत
११६. परिधान करणे

उभे शब्द –

१. बाजू
२. तेजस्वी
३. सोनेरी रंगाचे सुगंधी फूल, चंपक
४. कडोसरी
५. अंग पुसण्याचे मऊ वस्त्र
६. तलवार
८. द्रौपदीचे वडील
९. अर्धी ऑजळ
१०. व्यवसाय
११. वेदना
१२. कमी प्रमाणात
१३. प्रिय व्यक्ती दूर असणे
१५. जानवे
१६. नेत्र, डोळे, चक्षू
१८. पाषाण
२०. लहान मूल
२१. माजलेला
२३. वृद्धी, वर्धन
२४. दुराव्यानंतरचा मनोमिलाफ, मैत्री
२६. छपराखाली बांधलेली बसकट

	१	२			३	४		५	६		७	८	९		१०
११					१२				१३			१४		१५	१६
			१७	१८			१९				२०				
	२१							२२	२३		२४		२५	२६	
२७				२८		२९		३०		३१		३२		३३	
			३४			३५	३६		३७			३८	३९		४०
४१	४२		४३			४४		४५						४६	
४७					४८			४९		५०			५१	५२	
		५३					५४		५५		५६		५७		
५८					५९	६०		६१			६२		६३		६४
		६५				६६	६७		६८		६९	७०			७१
७२	७३				७४			७५		७६			७७		
७८		७९			८०			८१		८२		८३	८४		
		८५	८६				८७		८८		८९			९०	
	९१				९२		९३		९४		९५	९६		९७	९८
९९			१००			१०१			१०२	१०३		१०४	१०५		१०६
१०७		१०८		१०९			११०					१११	११२		
		११३				११४		११५		११६					

माडी, पोटमाळा
२७. मुक्या जनावरांवर दया करणारा
२९. नम्र, विनयी
३०. पहिलवानाचा पौष्टिक आहार
३२. ताकद
३४. चिथावणी
३६. मासे

मे़ष

या आठवड्यात कामाचा व्याप वाढेल. मनाप्रमाणे गोष्टी घडवून आणण्यासाठी जिद्दीने कार्यरत राहा. व्यावहारिक दृष्टिकोनामुळे चांगले यश मिळेल. अनुभवी लोकांच्या सल्ल्याने एकदा निर्णय घेतला की त्यावर ठाम राहा. खरे शत्रू ओळखा. कोणाच्याही मदतीवर अवलंबून राहू नका. आर्थिक आवक चांगली असली तरीही अनपेक्षित खर्चही येऊ शकतात. जोडीदाराबरोबर सुसंवाद राहिल्यामुळे अडचणींवर मात करता येईल. रगावर व बोलण्यावर मात्र नियंत्रण हवे. मुलांशी सौम्यपणे वागा. कुटुंबाच्या हितासाठी काही कमीरि निर्णय घ्यावे लागतील. लवकरच त्याचे योग्य, चांगले परिणाम दिसून येतील. मौजमजेकडे कल राहील.

व्यावसायिकांनी गुंतवणूक करताना आर्थिक जोखीम घेऊ नये. नवीन व्यवहार, संधी समोर असतील. नोकरदारांच्या अधिकांरामध्ये वाढ होऊन कामाचे प्रमाण वाढेल. भागीदारीमुळे व्यवसायामध्ये यश मिळेल. मनातील योजना प्रत्यक्षात येतील. स्पर्धेमध्ये टिकून राहण्यासाठी योग्य वेळी कृती आवश्यक ठरेल. शेअर मार्केट, सेवा क्षेत्र, खाद्यपदार्थ, आर्थिक क्षेत्र, भाषा, तांत्रिक विभाग, जाहिरात, पर्यटन, मीडिया यासाठी यशदायक काळ आहे.

श्रमनविकार, मणक्याचे आजार, नेत्रविकार, तोंड येणे, पचनविकार, पायांचे दुखणे, रक्तदाब आशा त्रासांकडे विशेष लक्ष द्यावे. मन स्थिर ठेवावे.

शुभ दिनांक : १५, १६, १७, १८.

वृषभ

आठवडा सर्वसाधारणपणे चांगला जाईल. आरोग्याची काळजी घ्या. कुठल्याच क्षेत्रामध्ये नियमबाह्य वर्तन करू नका. कामाचे नियोजन अत्यंत आवश्यक आहे. मनामधील गोंधळ टाळण्यासाठी सखोल माहिती व व्यावहारिक दृष्टिकोन उपयोगी ठरेल. फार उशीर न करता कृतीला प्रधापन्य द्या. सकारात्मक दृष्टिकोन ठेवून लोकांना दिशा दाखवायचे काम तुम्हाला करावे लागेल. आर्थिक स्थिती चांगली राहील. घरातील वातावरण चांगले ठेवण्यासाठी प्रयत्न करावे लागतील. घरदुरुस्ती, सुधारणा यासाठी खर्चाची तरतुद करून देवा. वारसाहक्काने मिळणाऱ्या धनासंबंधित प्रश्न मार्गी लागतील. वेळप्रसंगी थोडी माधार, थोडा कमीपणा घ्या. घरातील ज्येष्ठंशी वाद होऊ शकतो. मुलांची प्रगती समाधानकारक राहील. जोडीदाराचे अलिंगन राहण्याचे धोरण असले तरी सहकार्य मिळेल. नोकरदारांना वरिष्ठांचे सहकार्य मिळेल. व्यावसायिकांना नवीन संधीचा लाभ घेता येईल. स्पर्धकांवर मात करू शकाल. केलेल्या कामाचे पैसे मिळतील. प्रवासातून लाभ होईल. सरकारी क्षेत्र, आर्थिक क्षेत्र, शेअर मार्केट, शिक्षण, सेवा क्षेत्र, तांत्रिक विभाग यासाठी चांगला काळ आहे.

पोटाचे विकार, मूत्रविकार, मधुमेह, नेत्रविकार, अश्तकपणा, संसर्ग, श्रसनविकार याकडे वेळीच लक्ष द्या. मानसिक आरोग्य जपा.

शुभ दिनांक : १७, १८, १९, २०.

मिथुन

आठवड्याचा पूर्वार्ध थोडासा अडचणीचा अडथळ्यांचा असेल. उत्तर्ार्ध मात्र यश देणार आहे. कामाचा व्याप वाढणार आहे. अतिविचारांमुळे निर्णय घेणे अवघड होईल. मन स्थिर ठेवणे अत्यंत आवश्यक आहे. स्वतःच्या निर्णयक्षमतेवर विश्वास ठेवा. तात्पुरत्या फायद्याचा विचार न करता व्यापक योजना आखा. उत्तरार्धात आर्थिक आवक वाढेल. योग्य प्रकारे गुंतवणूक करू शकता. कुटुंबामध्ये एकत्रित व्यवसाय असल्यास फायद्याचा ठरेल. जोडीदाराबरोबर काही मतभेद राहिले तरी सुसंवाद राहील. मुलांसाठी अधिक आर्थिक तरतुद करावी लागेल. भावंडांशी जमवून घ्यावे लागेल.

नोकरदारांनी काम अचूक पार पाडावे. अधिकार व जबाबदारीमध्ये वाढ होईल. कामाचा व्याप वाढेल. व्यावसायिकांनी कामामध्ये सातत्य राखावे. आक्रमकता योग्य ठिकाणी वापरा. स्पर्धेमध्ये पुढे राहण्यासाठी व्यावहारिक दृष्टिकोन उपयोगी पडेल. स्वतःच्या क्षमतेचा

पूर्ण विचार करूनच व्यवहार करा. सरकारी क्षेत्र, मास मीडिया, खेळ, तांत्रिक क्षेत्र, सेवा, आर्थिक, आयटी क्षेत्रामध्ये यश मिळू शकते.

पित्तविकार, रक्तदाब, उष्णतेचे विकार, नेत्रविकार, मणका, श्रसनविकार, ॲलर्जी, मूत्रविकार, पायाचे दुखणे या संबंधित त्रास होऊ शकतात. अपघाताचे भय राहील.

शुभ दिनांक : १८, १९, २०.

कर्क

सध्या संमिश्र ग्रहमान आहे. चंद्राचे भ्रमण तुमच्यासाठी जास्त महत्त्वाचे ठरते. आधी केलेल्या प्रयत्नामुळे व्यवहार, योजना पूर्ण होताना दिसतील. आठवड्याचा मध्य अडथळ्यांचा असला तरी त्यावर आत्मविश्वासाने मात करू शकाल. बोलण्यावर नियंत्रण ठेवा. कटु सत्य सुद्धा चांगल्या शब्दात सांगा. आर्थिक स्थिती चांगली राहील. पूर्वीचे येणे काही प्रमाणात वसूल होईल. परिस्थितीनुसार तुमच्या धोरणामध्ये बदल फायद्याचा ठरेल. घरामध्ये काही सुधारणा कराल. कौटुंबिक मतभेदांवर सुसंवादाने मार्ग निघेल. जोडीदाराला तुमच्या योजना नीट समजून सांगितल्यास सहकार्य मिळेल. गैरसमज टाळा. संततीच्या समस्या समजून घ्या.

नोकरदारांना नवीन संधी मिळतील. परंतु त्या अमलात आणण्यासाठी अडचणींचा सामना करावा लागेल. व्यावसायिकांनी खर्च सावधगिरीने करावा. छुपे स्पर्धक, विरोधक कार्यरत होणार आहेत हे लक्षात ठेवून योजना आखल्यास यश मिळेल. आर्थिक क्षेत्र, पर्यटन, बौद्धिक क्षेत्र, संशोधक, खेळाडू, तांत्रिक विभाग, तंत्रज्ञ, खाद्यपदार्थ, बोलण्याच्या कला या क्षेत्रामधील व्यक्तींसाठी चांगला काळ आहे.

नेत्रविकार, घशामध्ये संसर्ग, उष्णतेचे त्रास, श्रसनविकार, हाडांची दुखणी, अचानक थकवा जाणवणे यासारखे आजार त्रास देतील.

शुभ दिनांक : १५, १६, २०.

सिंह

राशी स्वामी रवि अधिकार, सन्मान देणारा ग्रह आहे व तो लाभस्थानी आहे. ऊर्जा, धाडस देणारा तुमचा भाग्यकारक मंगळ ग्रह तुमच्या राशीत आहे. हाती घेतलेले काम आत्मविश्वासाने धडाडीने पूर्ण कराल व त्यासाठी भाग्याची साथ मिळेल. मनासारख्या गोष्टी नियोजनपूर्वक व सातत्याने काम करून पूर्ण कराल. गरज लागल्यास इतरांची मदत घ्या. अहंकार बाजूला ठेवावा लागेल. आर्थिक बाजू चांगली राहील. कौटुंबिक आघाडी सर्वसाधारण राहील. पुढाकार घेऊन काही ठोस निर्णय अमलात आणणे शक्य होईल. अनपेक्षित परिस्थितीला तोंड द्यावे लागेल. जोडीदाराच्या आरोग्याची काळजी घ्या. संततीची प्रगती समाधान देईल.

नोकरदार व व्यावसायिकांना नवीन जबाबदारी मिळाल्यामुळे कामाचा व्याप वाढेल. सकारात्मक दृष्टिकोन आणि नियोजनामुळे कामाचे चीज होईल. सन्मान मिळेल. नियमांचे पालन आवश्यक आहे. कार्यक्षेत्रात विनाकारण मतभेद टाळा. भागीदार व तुमच्यामध्ये गैरसमज होऊ देऊ नका. अति धाडसीपणा टाळा. सामाजिक व सरकारी क्षेत्र, पर्यटन, सोशल मीडिया, आयटी, आर्थिक क्षेत्र, पोलीस-सैन्य दल यामध्ये यश मिळू शकेल.

पोषक मूलद्रव्यांची कमतरता, पचनसंस्था, यकृत, रक्तदोष, श्रसन विकार, ॲलर्जी, तोंड येणे, गुडघेदुखी यासारख्या आजारांचा त्रास होऊ शकतो. मानसिक स्थैर्य जपा.

शुभ दिनांक : १५, १६, १७, १८.

कन्या

हा आठवडा सर्वसाधारणपणे चांगला जाईल. आठवड्याचा पूर्वार्ध हा कृती करण्याचा व यश मिळण्याचा राहील. विचार करण्यात फार वेळ न घालवता कामाला प्रधापन्य द्या. मनातील नकारात्मक विचार बाजूला ठेवून उत्साह दाखवा. स्पर्धकांवर मात करण्यासाठी जशास तसे वागावे लागेल. हितशत्रू ओळखल्यास त्यांच्यावर मात शक्य

होईल. भाग्याची साथ थोडी कमी असल्यामुळे संयम ठेवावा लागेल. व्यावहारिक दृष्टिकोन ठेवून धोरण आखा. आर्थिक आघाडी बचत करायला सांगत आहे. कुटुंबामध्ये एकत्रित व्यवसाय असल्यास यश मिळेल. जोडीदार व संततीबाबत संयमाचे धोरण ठेवावे लागेल. भावंडांचे सौख्य जरा कमी राहील. घरासाठी आवर्जून वेळ काढावा लागेल.

नोकरदारांनी आपले काम नियमाप्रमाणे करावे. वादविवाद टाळा. वरिष्ठांची साथ मिळेल. व्यावसायिकांसाठी अनुकूलता राहील. बुद्धीचातुयाने परिस्थिती हाताळाल. तत्कालीन फायद्यापेक्षा दीर्घकालीन फायदा होईल अशा योजना आखा. शिक्षण क्षेत्र, आर्थिक क्षेत्र, सरकारी क्षेत्र, पर्यटन,

राशिभविष्य

रविवार १५ जून २०२५ ते
शनिवार २१ जून २०२५

- ज्योतिषपंडित प्रज्ञा धनंजय, पुणे.

व्यापार, सेवा क्षेत्र, वैद्यकीय क्षेत्र यासाठी चांगला काळ आहे.

रक्तदाब, संसर्ग, मूत्रविकार, पित्तविकार, नेत्रविकार, हार्मोन्स या संबंधित त्रास होऊ शकतात. रोगाचे निदान वेळेत व बरोबर होईल याची विशेष काळजी घ्या.

शुभ दिनांक : १५, १६, १७, १८.

तूळ

आठवड्याचा पूर्वार्ध कष्ट वाढवणारा तर उत्तरार्ध यशदायक व कष्टाचे चीज करणारा आहे. तुमच्या कष्टाला भाग्याची साथ मिळणार आहे. बुद्धीचातुर्व्य, कार्याचे सखोल ज्ञान व उत्साह याचा एकत्रित परिणाम यशाकडे नेईल. आर्थिक स्थिती चांगली राहील. कार्यपूर्तीसाठी दुसऱ्यावर अवलंबून राहू नका. अनुभवी लोकांचा सल्ला घेतला तरी निर्णय स्वतः घ्या. या आठवड्यात सैरभैर न होता मन एकाग्र करा. प्रवास व कामाचा व्याप यामुळे घराकडे दुर्लक्ष होऊ शकते. मनामध्ये कुठल्याही शंका ठेवू नका. बोलण्यावर नियंत्रण ठेवा. कटू शब्द टाळा. जोडीदाराच्या सल्ल्याचा मान राखा, उपयोग होईल. आई व संततीकडे दुर्लक्ष नको.

नोकरदारांना कष्टाचे फळ मिळण्यासाठी थोडे थांबावे लागेल. व्यवसायवादीसाठी नवीन योजना, व्यवहार अमलात आणताना कायदेशीर सल्ला जरूर घ्यावा. आर्थिक कमाईसाठी अजून एखादा मार्ग शोधू शकाल. मास मीडिया, आर्थिक व सामाजिक क्षेत्र, कलाकार, तंत्रज्ञ, व्यवस्थापन, वैद्यकीय व्यवसाय, सल्लागार या व्यक्तींसाठी हा काळ चांगला आहे.

शीतलिकार, पित्तविकार, मूत्रविकार, हार्मोन्स, मधुमेह, श्रसन विकार, अन्ननलिका, रक्तदाब या संबंधित

आजारांकडे वेळीच लक्ष द्यावे. मानसिक स्वास्थ्य राखा. **शुभ दिनांक :** १८, १९, २०.

वृश्चिक

आठवड्याच्या सुरुवातीलाच एखादा नवीन व्यवहार होऊ शकतो. नवीन संधी मिळू शकते. ऊर्जा, उत्साह चांगला राहील. अति धाडसीपणा टाळा. नियमानुसार वागणे उपयुक्त ठरेल. स्वतःच्या क्षमतेनुसारच पुढचे नियोजन करा. कोणावरही अवलंबून राहू नका. हा आठवडा माणसांची खरी ओळख करून देणारा ठरेल. आर्थिक आवक साधारण राहील. खर्च मात्र वाढलेला असेल. त्यामुळे आर्थिक नियोजन अत्यंत आवश्यक आहे. कुटुंबामधील वातावरण थोडेसे तप्त राहील. रगावर नियंत्रण ठेवा. जोडीदार, मुले यांच्याशी विनाकारण वाद होऊ शकतो. संयम ठेवणे उपयोगी ठरेल. आईवडिलांच्या तब्येतीची काळजी घ्या.

नोकरीव्यवसायात मनाप्रमाणे काम करता आले नाही तरी सातत्य राखा. त्याचे चांगले परिणाम नक्की दिसतील. आक्रमकता, धडाडी योग्य ठिकाणी दाखवा. कृतीवर भर द्या. भागीदारीत व्यवसाय असल्यास थोडे सावध राहावे लागेल. सोशल मीडिया, इलेक्ट्रॉनिक वस्तू, रियल इस्टेट, संशोधन क्षेत्र, सीए, वैद्यकीय व्यवसाय, शेअर बाजार यामध्ये यश मिळू शकते.

प्रतिकारशक्ती वाढवा. उष्णतेचे विकार, स्नायू, डोळ्यांची जळजळ, यकृतासंबंधित त्रास, मूत्रविकार, रक्तदाब, नेत्रविकार, मधुमेह याकडे लक्ष द्यावे.

शुभ दिनांक : १५, १६, १८.

धनु

सध्या तुमच्यासाठी अत्यंत शुभ ग्रहमान असून तुम्ही याचा फायदा घेतला पाहिजे. काही अडथळे अडचणी नक्की आहेत, पण त्यावर मात करणे सहज शक्य आहे. पूर्ण विचार करून निर्णय लवकर घ्या. कृतीवर भर द्या. नियोजित कामे वेळेत पूर्ण केल्यास चांगला फायदा होईल. अकस्मात मिळणाऱ्या संधीसाठी, परिस्थितीसाठी व्यवस्था करून ठेवा. नेतृत्वगुण उपयोगी पडेल. जबाबदारीत वाद होणार आहे. सहकारी वर्ग मदतीला घेऊन कामे पूर्ण करावी लागतील. घरामध्ये थोडेसे गंभीर वातावरण राहील. जोडीदाराच्या, संततीच्या मदतीने घरातील प्रश्न मार्गी लावाल. कुठेही नकारात्मक भावना मनामध्ये ठेवू नका. भावंडांचे सौख्य लाभेल. मित्रांबरोबर आनंदात वेळ घालवाल.

नोकरदारांनी कार्यक्षेत्रात संघर्ष टाळावा. सौम्यपणे वागून आपले काम पूर्ण करा. व्यवसायवृद्धीसाठी नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर उपयोगी ठरेल. भागीदारीतील व्यवसाय नफा मिळवून देईल. लाभाचे प्रमाण चांगले राहील. मात्र आर्थिक गुंतवणूक करताना काळजीपूर्वक करा. फसवणूक होण्याची शक्यता आहे. एखादा छंद व्यावसायिक लाभ मिळवून देऊ शकतो. घाऊक व्यापारी, रियल इस्टेट, कॉस्मेटिक, वैद्यकीय व्यवसाय, सोशल मीडिया, आयटी क्षेत्र यासाठी चांगला काळ आहे.

हार्मोन्स, हाडांची दुखणी, भाजणे, श्रसनविकार, निद्रानाश, उष्णतेचे विकार, अपघाताचे भय या संबंधित काळजी घ्यावी. आजारपणामुळे खर्च वाढेल.

शुभ दिनांक : १६, १७, १८.

मकर

हा आठवडा सर्वसाधारणपणे चांगला जाईल. प्रवासाचे योग आहे. तुम्ही जास्त भावनाशील होऊ शकता. परंतु त्यावर नियंत्रण ठेवा. व्यावहारिक दृष्टिकोन बदलू नका. कष्ट करायला तुम्ही कधीच कमी पडत नाही, हे धोरण तुम्हाला उपयोगी पडेल. परिस्थितीनुसार कुठे आक्रमक व्हायचे व कुठे शांत राहायचे याचा योग्य निर्णय घ्या. बोलताना काळजीपूर्वक बोला. नवीन व्यवहार करताना योग्य शब्दांचा वापर आवश्यक ठरेल. अचानक खर्चामध्ये वाद होईल. अनपेक्षित धनलाभाचेही योग आहेत. गृह सजावट, सुधारणा करण्याकडे कल राहील. कुटुंबामध्ये कुठल्याही कारणाने गैरसमज होणार नाही

पकडण्याचे जाळे
३७. माणुसकी
३९. मोजदाद
४०. पडदा
४२. पुफळ
४३. कुचकामी लोकांची भरताड
४६. व्याधी
४८. चांदणी
४९. हुशारी, चातुर्य
५१. जेवणानंतर मुखशुद्धीसाठी खाझा जाणारा पदार्थ, तांबूल
५२. हुतात्मा
५३. सुरुवात
५५. जाडसर दळलेले गहू
५६. दुष्कीर्त
५८. किडकिडीत
६०. पेरणी
६३. कोल्हापुरी अलंकार
६४. लोणी
६७. उपवासाला चालणारे एक धान्य
६८. राजीनामा
७०. रात्रीचा पाऊस
७१. काम, प्रयोजन
७३. चार चाकी दणकट वाहन
७४. नाशिकची नदी
७६. अभिनेता
७७. वालुकामय प्रदेश
७९. लग्नातली वधू
८१. खात्री, हमी
८४. शिळे वर्तमानपत्र
८६. ओंडक्यांचा कामचलाऊ पूल
८८. आर्जवे
८९. कुत्र्यासारखे तोंड असलेला मांसाहारी पशू
९०. समशेर
९१. वार्ता
९२. श्वान, कुत्रा
९३. डौलदार
९६. लपवणे
९८. जादूटोणा
९९. बांगड्यांचा विक्रेता
१०३. चांदी, रूपे
१०५. हात, हस्त
१०८. अतिशय अल्प; सूक्ष्म
अंश
११२. ऋण, उसने आणलेले द्रव्य

नवाकाळ कोडे क्रमांक १२८२चे उत्तर

आडवे शब्द :
२. जामदारखाना
७. द्रूम
८. श्यामसुंदर
१२. विमाता
१४. तन
१५. पराभूत
१७. शमन
१८. याम
१९. हनन
२०. लत
२१. रयत
२२. अक्कल
२४. गदा
२५. कांब
२६. रापण
२७. सफल
२८. पोरवय
३०. रहस्य
३२. अजाण
३३. निखारा
३४. हर
३६. शील
३७. जोगवा
३८. तनू
३९. कट
४१. मेरुदंड
४२. कसबा
४४. वाट
४५. कव
४६. आनंद
४८. धरकाप
५०. वेसण
५१. यम
५३. बोगदा
५४. प्राध्यापक
५६. करमणूक
५८. नलिन
६०. गौय
६१. लवालालावी
६३. सही
६५. नरक
६७. सारी
६८. ऋय
६९. आसरा
७१. वीरश्री
७३. तख्त
७४. नस
७८. डबीर
७९. पावन
८२. बंदिवान
८४. पोरस
८६. बादरायण
संबंध
८८. दरबार
८९. परिमल
९१. गाडी
९३. वध
९५. चावा
९६. मत
९८. पुनव
१००. अधिक
१०१. खडाष्टक
१०२. रज
१०३. खिडकी
१०४. मधाळ
१०५. रेडा
१०६. सराप
१०७. कानन
१०८. बारकावा
१०९. क्लिष्टता

उभे शब्द :
१. इमानदार
३. मतलब
४. दानत
५. खापरपणजोबा
६. नारायण
७. द्रुत
८. श्यामल
९. मन
१०. दया
११. रमणीय
१२. विहाग
१३. तान
१६. भूत
१७. शक्कल
२२. अफरातफर
२३. सार
२५. कांस्य
२६. राजा
२७. सखा
२८. पोरकट
२९. वर्ण
३१. हस्तिदंत

गिरणी कामगारांच्या घरांबाबत मुख्यमंत्री फडणवीस सकारात्मक

■ मुंबई

गिरणी कामगारांच्या घरांबाबत काल भाजपा आमदार पराग आळवणी यांच्या नेतृत्वाखाली गिरणी कामगार कृती समितीच्या नेत्यांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची वर्षा बंगल्यावर भेट घेतली.

यावेळी त्यांनी गिरणी कामगारांच्या घरांची किंमत कमी करावी, गिरणी कामगार हे पंतप्रधान आवास योजनेचे लाभार्थी होऊ शकतात की नाही याची पडताळणी गृहनिर्माण विभागाकडून व्हावी, गिरणी कामगारांना मुंबईत घरे मिळू

शकतात का, याचा गृहनिर्माण विभागाकडे असलेला अहवाल उघड करावा, अशी विनंती केली. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी या सर्व मागण्यांना अत्यंत सकारात्मक

आज तिन्ही मार्गावर रेल्वेचा मेगाब्लॉक घोषित

■ मुंबई

विविध अभियांत्रिकी आणि देखभालीच्या कामांसाठी मध्य रेल्वे मार्गावरील मुख्य व हार्बर आणि पश्चिम रेल्वे मार्गावर अशा तिन्ही मार्गावर उद्या रविवार १५ जून रोजी मेगाब्लॉक घोषित करण्यात आला आहे. मध्य रेल्वे मार्गावरील सीएसएमटी ते विद्याविहार दम्यान अप आणि डाऊन धीम्या मार्गावर स.१०.५५ ते दु. ३.५५ या काळात ब्लॉक असणार आहे. या काळात ब्लॉक असणार आहे. मध्य रेल्वे मार्गावरील सीएसएमटी ते विद्याविहार दम्यान अप आणि डाऊन धीम्या मार्गावर स.१०.५५ ते दु. ३.५५ या काळात ब्लॉक असणार आहे. पनवेलवरून स. १.३३ ते दु. ३.४९ या कालावधीत सीएसएमटीहून सुटणाऱ्या अप हार्बर मार्गावरील गाड्या रद्द करण्यात आलेल्या आहेत.

सीएसएमटी आणि विद्याविहार स्थानकांदरम्यान डाऊन जलद मार्गावर वळवल्या जाणार आहेत. या गाड्या भायखळा, परळ, दादर, माटुंगा, शिव आणि कुर्ला या स्थानकांवर थांबणार आहेत आणि विद्याविहारपासून पुन्हा डाऊन धीम्या मार्गावर वळवल्या जाणार आहेत. हार्बर मार्गावरील पनवेल-वाशी अप आणि डाऊन धीम्या मार्गावर सकाळी ११.५ ते दुपारी ४.५ या कालावधीत मेगाब्लॉक असणार आहे. पनवेलवरून स. १.३३ ते दु. ३.४९ या कालावधीत सीएसएमटीहून सुटणाऱ्या अप हार्बर मार्गावरील गाड्या रद्द करण्यात आलेल्या आहेत.

संरक्षण व्यवहाराची श्वेतपत्रिका काढा! संजय राऊतांची मागणी

■ मुंबई

एअर इंडियाच्या विमानाला झालेल्या अपघातामुळे विमान वाहतुकीच्या सुरक्षिततेकडे केंद्र सरकार कितपत गांभीर्यनि पाहते असा प्रश्न निर्माण झाला असून मागील दहा वर्षात हवाई उड्डाण क्षेत्रात झालेल्या सर्व व्यवहारांची सरकारने श्वेतपत्रिका काढावी, अशी मागणी शिवसेना ठाकरे गटाचे प्रवक्ते संजय राऊत यांनी केली. रतन टाटा यांच्या निधनानंतर टाटा समूहाला एअर इंडियाबद्दल गांभीर्य आहे किंवा नाही अशी शंका लोकांच्या मनात येऊ लागली आहे. सरकारने एअर इंडियाचे खासगीकरण केले. पण त्यामुळे सरकारला आपली जबाबदारी झटकता येणार नाही, असे राऊत म्हणाले.

विठ्ठल-रुक्मिणीची चंदनउटी पूजा मंदिराला ३५ लाख रुपयांचे उत्पन्न

■ पंढरपूर

गुढीपाडव्यापासून सुरू झालेल्या विठ्ठल-रुक्मिणीच्या चंदनउटी पुजेची सांगता काल करण्यात आली. दरवर्षी चैत्र पाडव्यापासून मृग नक्षत्र सुरू होईपर्यंत दररोज दुपारी पंढरीच्या विठ्ठल-रुक्मिणीच्या चंदनउटी पूजा करण्याची परंपरा आहे. यावर्षी चंदनउटी पुजेतून मंदिर समितीला ३५ लाख रुपयांचे उत्पन्न मिळाले. ग्रीष्म ऋतूतील कडाक्याच्या उन्हापासून विठ्ठलायला आणि माता रुक्मिणीला थंडावा लाभावा या भावनेतून

होती. त्यास भाविकांचा चांगला प्रतिसाद मिळाला. सांगता समारंभानिमित्त श्री संत तुकाराम भवन येथील अन्नछत्रामध्ये विशेष भोजन व्यवस्था करण्यात आली होती.

चंदनउटी पूजा केली जाते. या दोन्ही मूर्तींच्या चंदनउटी पुजेची सांगता काल चंदनउटी पूजा सदस्या अॅड. माधवीताई निगडे व कार्यकारी अधिकारी राजेंद्र शेळके, सदस्य ह.भ.प. ज्ञानेश्वर देशमुख व व्यवस्थापक मनोज श्रोत्री यांच्या हस्ते झाली. यंदा प्रथमच श्रींची चंदनउटी पूजा ऑनलाईन पध्दतीने बुकींग करण्याची सोय केली होती. त्यास भाविकांचा चांगला प्रतिसाद मिळाला. सांगता समारंभानिमित्त श्री संत तुकाराम भवन येथील अन्नछत्रामध्ये विशेष भोजन व्यवस्था करण्यात आली होती.

अमेरिकेत २ खासदारांच्या घरात घुसून गोळीबार

न्यूयॉर्क - अमेरिकेच्या मिनेसोटातील डेमोक्रॅटिक पक्षाच्या २ खासदारांच्या घरात घुसून हल्लेखोरांने जोरदार गोळीबार केल्यामुळे एकच खळबळ उडाली. पहिल्या घटनेत खासदार मेलिसा हॉर्टमन आणि त्यांचे पती मार्क यांचा मृत्यू झाला. दुसऱ्या घटनेत खासदार जॉन हॉफमन आणि त्यांची पत्नी यवेट यांच्यावर अनेक गोळ्या झाडण्यात आल्या आणि त्यात दोघेही गंभीर जखमी झाले. मिनीयापोलिस उपनगरातील चॅम्पलिन आणि ब्रुकलिन पार्क येथील अनुक्रमे जॉन हॉफमन आणि मेलिसा हॉर्टमन यांच्या घरांमध्ये पोलिसांच्या गणवेशात हल्लेखोर घुसले. शनिवारी पहाटे दोन आणि साडेतीन वाजता या घटना घडल्या. हल्लेखोरांनी जोरदार गोळीबार केला. त्यात मेलिसा हॉर्टमन आणि त्यांचे पती मार्क यांचा जागीच मृत्यू झाला. जॉन हॉफमन आणि त्यांची पत्नी गंभीर जखमी झाले. पोलिसांनी त्यांना रुग्णालयात दाखल केले. त्यांच्यावर शस्त्रक्रिया करण्यात आली. या घटनेची माहिती मिळताच पोलीस ब्रुकलिन पार्क येथे हॉर्टमन यांच्या घरी पोहोचले तेव्हा हल्लेखोर तिथेच होता. त्याने पोलिसांवर गोळीबार केला. त्यानंतर तो घराच्या मागच्या बाजूला पळून गेला. पोलीस हल्लेखोराचा कसून शोध घेत आहेत.

दादर शिवाजी पार्क रहिवाशांचा सवाल पालिका पावसात गवत का पेरते आहे?

■ मुंबई

शिवाजी पार्क मैदानावर गवताच्या बियांची पेरणी करण्यास सुरुवात केल्याचा दावा करणाऱ्या मुंबई महानगरपालिकेने प्रत्यक्षात हे काम अद्याप सुरूच केलेले नाही. आता त्यांनी गवत पेरण्याची तयारी केली आहे. त्यावरून शिवाजी पार्क परिसरातील रहिवासी पुन्हा एकदा आक्रमक झाले आहेत. पावसाळ्यापूर्वी करावयाचे काम पावसाळ्यात का करता, असा सवाल रहिवासी करत आहेत.

शिवाजी पार्क रहिवासी संघाचे वैभव रेगे यांनी सांगितले की, पालिकेच्या जी उतर बोर्डीचे सहाय्यक पालिका आयुक्त विनायक विसपुते यांनी माध्यमांशी बोलताना असे सांगितले की, शिवाजी

पार्क मैदानावर गवताच्या बियाण्यांची चाचणी घेण्याचे काम सुरू झाले आहे. दहा दिवसांत हे काम पूर्ण होईल. मात्र प्रत्यक्षात मैदानावर ज्या जागी बियांची पेरणी केली जाणार आहे तिथे फक्त कुंपणच दिसत आहे. गवताचा एक कोंबही दिसत नाही. रहिवाशांनी या संदर्भात पालिका आयुक्त भूषण गगराणी यांची भेट घेतल्याच्या वृत्ताचाही रेगे यांनी इन्कार केल्या. आम्ही मागील आठवड्यात वॉर्ड अधिकाऱ्यांना भेटून त्यांच्याकडे पावसाळा सुरू झाल्याने गवताची पेरणी केली. कारण या कामासाठी ८० लाख रुपये खर्च होणार आहेत. पावसाळ्यापूर्वी पेरणी करणे आवश्यक होते. पण ती न

झाल्याने आता पावसाळ्यात पेरणी केली तर पावसाच्या पाण्यात छोटे अंकूर वाहून जातील. ८० लाख रुपयांचा खर्च वाया जाईल. त्यामुळे पेरणी पुढे ढकलावी, अशी विनंती आम्ही केली असे रेगे म्हणाले.

याबाबत विसपुते यांना विचारले असता ते म्हणाले की, शिवाजी पार्क परिसरातील रहिवासी गवत पेरणेचे काम कुठपर्यंत आले याची विचारणा करण्यासाठी आले होते. या कामाला विलंब झाला हे मान्य आहे. कामगार अन्य कामांमध्ये व्यस्त असल्यामुळे विलंब झाला. आता पेरणी पावसाळ्यानंतर करण्याबाबत शक्यता तपासून पाहू. त्यामुळे मैदानावरील गवत पेरणीचा घोळ अद्याप कायम आहे.

सरकारच्या लेखी आश्वासनानंतर बच्चू कडूचे आंदोलन स्थगित

■ अमरावती

प्रहार संघटनेचे नेते बच्चू कडू हे शेतकरी आणि दिव्यांगच्या विविध मागण्यांसाठी ७ जूनपासून अन्नत्याग आंदोलन करत होते. आज सरकारच्या लेखी आश्वासनानंतर त्यांनी अन्नत्याग आंदोलन स्थगित केले. त्यांनी सरकारला ऑक्टोबरपर्यंत वेळ दिला आहे. तोपर्यंत सरकारने काहीही पावले उचलली नाहीत तर मंत्रालयात येऊन आंदोलन करू, असा इशाराही त्यांनी दिला.

गेल्या सहा दिवसांपासून राज्याचे मंत्री आणि सत्ताधारी पक्षांतील नेते बच्चू कडू यांनी भेट घेऊन आंदोलन

मागे घ्यावे, अशी विनंती त्यांना करत होते. काल पालकमंत्री व महसूलमंत्री चंद्रशेखर भावनकुळे यांनी भेट घेतली होती. यावेळी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्यासोबत त्यांची ऑनलाईन बैठक झाली. पण त्यांनी कर्जमाफीची तारीख न सांगितल्याने चर्चा निष्फळ ठरली. तर आज

सरकारतर्फे उद्योग मंत्री उदय सामंत हे बच्चू कडू यांच्याकडे लेखी आश्वासन घेऊन गेले. सरकारची भूमिका त्यांना सांगून आंदोलनकर्त्यांसमोर राज्य सरकारचे पत्र वाचून दाखवले.

यावेळी उदय सामंत म्हणाले की, शेतकरी कर्जमाफीसाठी १५ दिवसांत सरकार उच्चस्तरीय समिती नेमली जाणार आहे. ती समिती अहवाल तयार करेल. समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यावर कर्ज माफीसंदर्भात निर्णय घेतला जाईल. थकीत कर्जदाराच्या सक्तीच्या वसुलीला स्थगिती देऊन नवीन कर्जवाटप करण्यासाठी बैठक घेऊन निर्णय घेण्यात येईल.

» पान २ वर

सीमेवरील झेलबाद नियमात बदल चेंडू एकदाच हवेत उडवता येणार

■ दुबई

आंतरराष्ट्रीय क्रिकेट परिषद (आयसीसी) ने सीमारेषेवर झेल घेण्याच्या नियमांमध्ये बदल केला आहे. हा बदल आयसीसीच्या नियम आणि अटींमध्ये या महिन्यापासून समाविष्ट केला जाईल. तर इंग्लंडमधील मेरिलबॉन क्रिकेट क्लब (एमसीसी) तो ऑक्टोबर २०२६ पासून लागू करणार आहे.

नवा नियम हा सीमारेषेवर पकडायच्या झेलाशी संबंधित आहे. सध्या खेळाडू क्षेत्ररक्षण करताना सीमेबाहेर जाऊन हवेत कितीही वेळा उडी मारून नंतर सीमारेषेच्या आत येत झेल पकडत असतात. यापुढे त्यांना सीमारेषेबाहेर असताना फक्त एकदाच हवेत उडी मारून सीमारेषेच्या आत जात झेल पकडता येईल. आता जर एखाद्या क्षेत्ररक्षकाने चेंडू सीमारेषेबाहेर उडी मारून चेंडू दोनदा हवेत उडवला आणि नंतर सीमारेषेच्या आत येत झेल पकडला तर तो झेल मानला जाणार नाही. त्याऐवजी फलंदाजाला धावा मिळतील.

दोन खेळाडूंनी सीमारेषेवर एकत्र प्रयत्न करून झेल पकडला, तर त्यादरम्यान दोन्ही खेळाडूंना सीमारेषेच्या आत राहावे लागेल. म्हणजेच, एका खेळाडूने सीमारेषेवर आलेला चेंडू हवेत फेकला तर तो सीमारेषेच्या आत गेल्यावर दुसऱ्या खेळाडूने झेल पकडला तर तो अवैध ठरेल. या झेलसाठी सीमारेषेबाहेरील खेळाडूला दुसऱ्या खेळाडूने झेल पकडण्यापूर्वी सीमारेषेच्या आत यावे लागेल, अन्यथा फलंदाजाला धावा दिल्या जाईल.

ऑस्ट्रेलियातील बिग बॅश लीग २०२३ (बीबीएल) मध्ये ऑस्ट्रेलियन क्रिकेटपटू मायकल नेसरच्या वादग्रस्त झेलानंतर या नियमात बदल करण्याची मागणी जोर धरू लागली होती. नेसरने सीमारेषेच्या पलीकडे जात दोनदा हवेत चेंडू फेकत नंतर

मैदानाच्या आत येऊन झेल पकडला होता. तो नियमानुसार वैध मानला गेला. परंतु त्यानंतर यावर बरीच चर्चा झाली होती. त्याआधी २०२० मध्ये ऑस्ट्रेलियन क्रिकेटपटू मॅट रेनशॉसोबतही अशीच एक घटना घडली होती. रेनशॉने चेंडू सीमारेषेच्या बाहेरून आत उडवला आणि त्यानंतर त्याचा सहकारी खेळाडू टॉम बॉटनने झेल पकडला होता. याच पार्श्वभूमीवर जानेवारी २०२५ मध्ये एमसीसीने आयसीसीला एक अधिकृत पत्र पाठवून या प्रकारच्या बनी हॉप कॅचवर (सीमारेषेबाहेर एकापेक्षा जास्त वेळा उडी मारून घेतलेला झेल) आक्षेप घेतला होता. एमसीसीने म्हटले की, सीमेबाहेर हवेत राहून चेंडू वारंवार हवेत फेकणे हे खेळाविरुद्ध आहे आणि ते थांबवले पाहिजे. त्यानंतर आता आयसीसीने स्पष्ट केले की, एखाद्या खेळाडूने सीमेच्या आत राहून हवेत चेंडू फेकला आणि नंतर सीमेबाहेर जाऊन परत आत येऊन चेंडू पकडला तर त्याला मान्यता दिली जाईल. मात्र, दोन वेळा चेंडू हवेत उडवून झेल धरल्यास फलंदाज बाद समजला जाणार नाही.

नौट-युजी परीक्षेत राजस्थानचा महेश कुमार देशात पहिला

नवी दिल्ली - राष्ट्रीय चाचणी संस्थेने आज नौट-युजी २०२५ परीक्षेचा निकाल जाहीर केला. या परीक्षेत राजस्थानच्या हनुमानगड येथील महेश कुमार याने देशात पहिला क्रमांक पटकावला. त्याला ७२० पैकी ६८६ गुण मिळाले आहेत. मध्य प्रदेशच्या इंदूर येथील उत्कर्ष अधिव्या याने दुसरा, तर महाराष्ट्राच्या कुशांग जोशी याने तिसरा क्रमांक मिळवला आहे.

यंदा पहिल्या १० यशस्वी उमेदवारांमध्ये केवळ एकच मुलगी आहे. दिल्लीच्या अविका अग्रवाल हिने मुलींच्या गटात अव्वल क्रमांक मिळवला आहे. नौट-यूजी २०२५ परीक्षा ४ मे रोजी देशभरात घेण्यात आली होती. यामध्ये तब्बल २०.०८ लाख विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. त्यापैकी ११.२३ लाख विद्यार्थ्यांनी पात्रता मिळवली आहे.

उच्चस्तरीय समिती तीन महिन्यांत अहवाल देणार

■ नवी दिल्ली

एअर इंडियाच्या विमानाला गुरुवारी अहमदाबादमध्ये झालेल्या अपघाताची सविस्तर माहिती आज केंद्रीय नागरी उड्डाण मंत्री राम मोहन नायडू यांनी पत्रकार परिषदेत दिली. अपघाताची चौकशी करण्यासाठी नेमण्यात आलेली उच्चस्तरीय समिती सर्वेक्ष तपास करून तीन महिन्यांच्या आत सरकारला अहवाल सादर करणार आहे, असे नायडू यांनी सांगितले.

अपघातानंतर केंद्र सरकारच्या स्तरावर आयोजित करण्यात आलेली ही पहिली पत्रकार परिषद होती. नागरी उड्डाण मंत्रालयाचे सचिव समीर कुमार सिन्हा आणि नागरी उड्डाण मंत्री नायडू यांनी संयुक्तपणे ही पत्रकार परिषद घेतली.

नागरी उड्डाण मंत्र्यांची माहिती

सर्वप्रथम सिन्हा यांनी अपघाताचा पूर्ण घटनाक्रम तपशिलवार सांगितला. ज्या विमानाचा अपघात झाला त्या विमानाने आधी पॅरिस ते दिल्ली आणि दिल्ली ते अहमदाबाद अशा दोन फेऱ्या कोणत्याही अडथळ्याविना पूर्ण केल्या होत्या, असे सिन्हा यांनी सांगितले.

नागरी उड्डाण मंत्री नायडू म्हणाले की, आपल्या देशात विमान वाहतूक सुरक्षेसंबंधी सर्व नियमांचे काटेकोरपणे पालन केले जाते. तरीही हा अपघात घडल्यानंतर आम्हालाही वाटले की बोईंग ७८७ श्रेणीतील सर्व विमानांची सुरक्षेसंबंधी तपासणी करणे आवश्यक आहे. केंद्रीय नागरी उड्डाण

नाशिकमधील वाहतूक कोंडीवरून भुजबळांनी अधिकाऱ्यांना फटकारले

■ नाशिक

मंत्री छगन भुजबळ यांनी आज नाशिकच्या द्वारका सर्कलच्या पाहणी केली. यावेळी त्यांनी या परिसरात नेहमी होणाऱ्या वाहतूक कोंडीवरून अधिकाऱ्यांना फटकारले. त्यानंतर लगेचच वाहतूक पोलिसांनी धडक मोहीम राबवून तिथे बेकायदेशीरपणे उभी करून ठेवलेली वाहने हटवली, फेरीवाल्यांवर कारवाई केली. द्वारका परिसरात मुंबईतील हाजीअलीच्या धर्तीवर सिग्नल यंत्रणा बसवण्याचे काम सध्या सुरू आहे. या कामाची पाहणी करण्यासाठी भुजबळ येथे आले होते. यावेळी वाहतूक पोलीस, राष्ट्रीय

महामार्ग प्राधिकरणाचे अधिकारी आणि पालिकेचे अधिकारी उपस्थित होते. भुजबळ यांनी मुंबई नाका ते द्वारका परिसरात पुलाखाली ठाण मांडून बसलेले भिक्षेकरी, सव्हिस रोडवरील अतिक्रमण, बेकायदेशीर पार्किंग याबद्दल विचारणा केली असता आमचे हे काम नाही, असे उत्तर पालिका अधिकाऱ्यांनी दिले.

दहावे पुण्यस्मरण

परमपूज्य वडील
कै. बाबू कृष्णा घाडीगांवकर
यांचे दहावे पुण्यस्मरण
असा जन्म लाभाला
देहाचा चंदन द्वावा!
गंध संपला तरी,
सुगंध दरवळत राहावा!

आमचे परमपूज्य वडील कै. बाबू उर्फ गोविंद कृष्णा घाडीगांवकर यांना अर्नातात विलीन होऊन दहा वर्षे पूर्ण झाली मात्र त्यांची आठवण आल्यावाचून एकही क्षण जात नाही. त्यांची आठवण सतत आमच्या मनात दरवळत राहून दहा वर्षे कशी निघून गेली ते समजलेच नाही.

आपले आपोघे

मुलगा श्री. चंद्रकांत घाडीगांवकर, सुन सौ. गायत्री घाडीगांवकर नातडे आणि कुटुंबीय वागदे (मांगरावडी).